

Савремени српски превод

Language: српски (Serbian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Serbian Easy-to-Read Version © 2015 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-22 from source files dated 2017-08-22.

09f044ac-4a6a-56aa-82a9-0316ff065729

ISBN: 978-1-5313-1306-7

Дела апостолска

Обећање Светога Духа

1 У својој првој књизи, Теофиле, писао сам о свему што је Исус чинио и учио ² све до дана када је био вазнет на небо, пошто је кроз Светога Духа дао упутства апостолима које је изабрао. ³ Појавио им се после свога страдања и дао им многе доказе да је жив. Показивао им се четрдесет дана и говорио о Божијем царству.

⁴ Док је још био заједно с њима, заповеди им: »Не удаљавајте се из Јерусалима, него чекајте Очево обећање, о којем сте чули од мене. ⁵ Јер, Јован је крстио водом*, а ви ћете за неколико дана бити крштени Светим Духом.«

Вазнесење

⁶ Тада га окупљени упиташе: »Госпode, хоћеш ли сада поново успоставити Израелово царство?«

⁷ А он им рече: »Није ваше да знате времена или рокове које је својом влашћу одредио Отац. ⁸ Али, примићете силу када на вас сиђе Свети Дух и бићете моји сведоци у Јерусалиму, у целој Јудеји и Самарији, и све до краја земље.«

⁹ И када је то рекао, би вазнет на небо пред њиховим очима, а облак га сакри од њихових погледа. ¹⁰ Док су они нетремице гледали ка небу како он одлази, два човека у белој одећи стадоше крај њих.

¹¹ »Галилејци«, рекоше им ови, »зашто стојите и гледате ка небу?

Овај Исус, који је од вас вазнет на небо, вратиће се исто овако како сте га видели да одлази на небо.«

Избор Јудиног наследника

¹² Тада се они вратише у Јерусалим са горе која се зове Маслинска, а од Јерусалима је удаљена један суботњи дан хода[†]. ¹³ Када су стигли, попеше се у собу на спрату у којој су боравили: Петар, Јован, Јаков, Андреја, Филип, Тома, Вартоломеј, Матеј, Јаков Алфејев, Симон Зилот и Јуда Јаковљев. ¹⁴ Сви су се они истрајно и једнодушно молили заједно са женама и Маријом, Исусовом мајком, и његовом браћом.

¹⁵ Тих дана устаде Петар међу браћом – а окупљеног народа је било око 120 душа – па рече: ¹⁶ »Браћо, требало је да се испуни Писмо у којем је Свети Дух кроз Давидова уста прорекао за Јуду, који је био водич онима што су ухватили Исуса. ¹⁷ А он се убрајао међу нас и имао је удела у овој служби.«

¹⁸ (Новцем добијеним за свој злочин купио је њиву, али се стрмоглавио и распукао, и сва утроба му се просула. ¹⁹ То је познато свим становницима Јерусалима, па су ту њиву на свом језику прозвали Акелдамах – што значи »Крвна њива«.)

²⁰ »Јер, записано је у Књизи псалама:

„Нека му опусти кућа
и не било никог да у њој станује“[‡]
и:

* **1:5 водом** Или: у води.

† **1:12 један ... хода** То јест: око 1.100 метара.

‡ **1:20 Пс 69,25**

,Нека његову службу* преузме други.«[†]

²¹»Треба, дакле, да један од ових људи који су с нама били све време откако је Господ Исус дошао међу нас и од нас отишао ²²– почев од Јовановог крштења до дана када је био узнет од нас – буде сведок његовог васкрсења заједно с нама.«

²³Тада предложише двојицу: Јосифа званог Варсава (познатог и као Јуст) и Матију, ²⁴па се помолише, говорећи: »Госпode, ти знаш срца свих. Покажи нам којег си од ове двојице одабрао ²⁵да преузме ову апостолску службу, од које је Јуда одступио – да би отишао где му је и место.«

²⁶Онда бацише коцке за њих и коцка паде на Матију. Тако је он придодат једанаестици апостола.

Долазак Светог Духа

2 Када је дошао дан Педесетнице, сви су били заједно на једном месту. ²Одједном са неба дође хук, као када дува силан ветар, и испуни сву кућу у којој су седели. ³Они угледаше нешто слично пламеним језицима, који се разделише, па се по један постави на сваког од њих. ⁴И сви се испунише Светим Духом и почеше да говоре другим језицима како им је Дух давао да говоре.

⁵А у Јерусалиму су боравили побожни Јудеји из сваког народа под небом. ⁶Када се зачуо хук, народ се окупи, збуњен, јер је сваки од њих чуо апостоле како говоре његовим језиком.

⁷Дивили су се и чудили, говорећи: »Зар нису сви ови који говоре

Галилејци? ⁸Па како их онда сваки од нас чује на језику свог родног краја[‡]? ⁹Парћани, Међани и Еламци, становници Месопотамије, Јудеје, Кападокије, Понта, Азије, ¹⁰Фригије, Памфилије, Египта и делова Либије око Кирина, дошљаци из Рима, ¹¹Јудеји и прозелити, Крићани и Арапи – чујемо их како на нашим матерњим језицима објављују велика Божија дела!«

¹²И сви су, задивљени и збуњени, питали један другог: »Шта ово значи?«

¹³А други су се подсмевали, говорећи: »Слатког вина су се напили.«

Петрова проповед на Педесетницу

¹⁴Тада иступи Петар са Једанаестицом, подиже глас и рече им: »Јудеји, и сви ви који боравите у Јерусалиму, саслушајте моје речи. Ово знајте: ¹⁵Ови људи нису пијани, као што ви мислите, јер тек је девет сати ујутро[¶]. ¹⁶Него, ово је оно о чему је говорио пророк Јоил:

¹⁷У последње дане, каже Бог, излићу свога Духа на све људе, и ваши синови и кћери ће пророковати,

и ваши младићи имаће виђења, и ваши старци ће сањати снове.

¹⁸А и на своје слуге и слушкиње излићу тих дана свога Духа, и они ће пророковати.

¹⁹Показаћу чуда горе на небу и знамења доле на земљи, крв, огањ и стубове дима.

²⁰Сунце ће се претворити у таму,

*1:20 његову службу Или: његово надгледништво.

†1:20 Пс 109,8

‡2:8 језику ... краја Дословно: језику у ком се родио.

¶2:15 девет сати ујутро Дословно: трећи час дана.

а месец у крв пре него што дође велики и славни

Дан Господњи.

²¹ И свако ко призове име Господње, биће спасен.*

²² »Израелци, чујте ове речи: Исуса Назарећанина – човека кога вам је Бог потврдио делима силе, чудима и знамењима која је, као што и сами знате, преко њега учинио међу вама – ²³ њега сте ви, када вам је у складу са чврстом Божијом одлуком и предзнањем био предат, убили рукама безаконика приковавши га на крст. ²⁴ Али, Бог га је васкрсао, ослободивши га смртних мука, јер је било немогуће да га смрт задржи.

²⁵ Давид, наиме, каже за њега:

»Стално сам гледао Господа пред собом;

јер ми је здесна, нећу се пољуљати.

²⁶ Зато ми је срце весело и језик кличе од радости;

чак ће ми и тело почивати у нади,

²⁷ јер ми душу нећеш оставити у Подземљу

ни дозволити да Светац твој иструне.

²⁸ Показао си ми путеве живота, лицем својим радошћу ћеш ме испунити.†

²⁹ »Браћо, могу вам сасвим поуздано рећи да је патријарх Давид умро и био сахрањен, и да је његов гроб међу нама до дана данашњег. ³⁰ Али, пошто је био пророк и знао да му је Бог уз заклетву обећао да ће једнога од његових потомака поставити на његов престо, ³¹ гледајући унапред, рече о Христовом васкрсењу:

»није остављен у Подземљу

нити му је тело иструнуло.‡

³² Бог је овог Исуса васкрсао, а сви ми смо томе сведоци. ³³ Пошто је уздигнут Богу здесна, од Оца је примио обећаног Светога Духа и излио ово што сада гледате и слушате. ³⁴ Јер, Давид се није попео на небеса, него сâм каже:

»Рече Господ моме Господу:

седи ми здесна

³⁵ док од твојих непријатеља

не начиним подножје за твоје ноге.‡

³⁶ »Нека стога цео израелски народ поуздано зна да је овог Исуса, кога сте ви распели, Бог учинио и Господом и Христом.«

³⁷ Када су то чули, потресени у срцу рекоше Петру и осталим апостолима: »Шта да радимо, браћо?«

³⁸ А Петар им рече: »Покајте се и нека се сваки од вас крсти у име Исуса Христа за опроштење својих греха, и примићете дар Светога Духа. ³⁹ Јер, то обећање је за вас и за вашу децу и за све који су далеко, које наш Господ Бог позове к себи.«

⁴⁰ И још их је многим другим речима опомињао¶ и преклињао их говорећи: »Спасите се од овог исквареног нараштаја.«

⁴¹ Тада се крстише они који су прихватили његове речи. Тако им је тога дана било придодато око три хиљаде душа.

Заједнички живот верника

⁴² Они се посветише апостолском учењу, заједништву, ломљењу хлеба и молитвама. ⁴³ Страх обузе сваку душу, а апостоли су чинили многа чуда и знамења. ⁴⁴ А сви који су

*2:21 Јоил 2,28-32

†2:28 Пс 16,8-11

‡2:35 Пс 110,1

¶2:40 И још ... опомињао Или: И још им је многим другим речима сведочио.

поверовали били су заједно и имали све заједничко.⁴⁵ Продавали су своја добра и имовину и делили свима, како је коме било потребно.⁴⁶ Сваког дана су се истрајно и једнодушно окупљали у Храму. По кућама су ломили хлеб и заједно јели радосног и искреног срца.⁴⁷ Хвалили су Бога и уживали наклоност целог народа, а Господ им је сваког дана придодавао оне који су се спасавали.

Излечење хромога од рођења

З Када су се једном Петар и Јован пењали у Храм у време молитве, у три сата после подне*,² неки људи пронеше човека који је био хром од рођења†. Сваког дана су га стављали крај капије Храма која се зове Дивна да проси милостињу од оних који улазе у Храм.³ Он виде да Петар и Јован намеравају да уђу у Храм, па затражи од њих милостињу.

⁴Петар се – а с њим и Јован – загледа у њега, па рече: »Погледај нас.«

⁵И он обрати пажњу на њих, очекујући да нешто од њих добије.

⁶А Петар рече: »Немам ни сребра ни злата, али ти дајем оно што имам: у име Исуса Христа Назарећанина – ходај!«

⁷И ухвативши га за десну руку, подиже га. Стопала и глежњеви му одмах ојачаше,⁸ па он скочи на ноге и поче да хода. Онда с њима уђе у Храм, ходајући, скачући и хвалећи Бога.⁹ Када га је сав народ видео како хода и хвали Бога,¹⁰ и када су у њему препознали онога који је ради милостиње седео код капије Храма која се зове Дивна, зачудише се и

запрепастише због онога што му се догодило.

Петрова проповед у Соломоновом трему

¹¹Како се он држао Петра и Јована, сав народ, зачуђен, похрли к њима у трем који се зове Соломонов.

¹²Када је Петар то видео, рече народу: »Израелци, зашто вас ово чуди? Зашто гледате у нас као да смо ми својом силом или побожношћу учинили да овај човек прохода?

¹³Бог Авраамов, Исааков, и Јаковљев, Бог наших праотаца, прославио је свога слугу Исуса, кога сте ви предали да буде убијен и одрекли га се пред Пилатом иако је он одлучио да га ослободи.¹⁴ Одрекли сте се Свеца и Праведника, а затражили да вам поклоне убицу.¹⁵ Убили сте Зачетника живота, али Бог га је подигао из мртвих, чему смо ми сведоци.¹⁶ Вером у његово име оснажен је овај кога гледате и знате. Исусово име и вера која долази кроз њега донели су потпуно оздрављење овом човеку пред свима вама.

¹⁷»Али, браћо, знам да сте тако поступили из незнања, као и ваши поглавари.¹⁸ Бог је тако испунио оно што је унапред објавио кроз уста свих пророка – да ће његов Христос страдати.¹⁹ Покајте се, дакле, и обратите се, да вам се избришу греси,²⁰ да од Господа дођу времена окрепљења и да вам пошаље унапред одређеног Христа – Исуса.²¹ Он треба да остане на небу све до времена успостављања свега онога о чему је Бог давно говорио кроз уста својих светих пророка.²² Јер, Мојсије је рекао: ,Господ, ваш

***3:1 у три сата после подне** Дословно: у девети час.

†**3:2 од рођења** Дословно: од мајчине утробе.

Бог, подићи ће вам између ваших сународника пророка као што сам ја. Њега слушајте у свему што вам каже. ²³А ко год не послуша тог пророка, нека се искорени из народа.*

²⁴»И сви пророци који су говорили, од Самуила надаље, најавили су ове дане. ²⁵Ви сте синови пророка[†] и савеза који је Бог склопио с вашим праоцима рекавши Аврааму: „Твојим потомством биће благословени сви народи на земљи.«[†] ²⁶Када је Бог подигао свога Слугу, прво га је вама послао, да вас благослови, одвраћајући свакога од вас од ваших злих дела.«

Петар и Јован пред Синедрионом

4 Док су они још говорили народу, приђоше им свештеници, заповедник храмске страже и садужеји. ²Били су озлојеђени што они уче народ и што у Исусу објављују васкрсење из мртвих, ³па их ухватише и ставише у тамницу до следећег дана, јер је већ било вече. ⁴Али многи од оних који су чули Реч повероваше, па се број мушкараца повећа на око пет хиљада.

⁵Сутрадан се у Јерусалиму састадоше поглавари, старешине и учитељи закона, ⁶првосвештеник Ана, Кајафа, Јован, Александар и остали из првосвештеничке породице. ⁷Они изведоше апостоле пред себе, па почеше да их испитују: »Којом силом или којим именом сте ово учинили?«

⁸Тада им Петар, испуњен Светим Духом, рече: »Поглавари и старешине народа! ⁹Ако смо данас позвани на одговорност због доброг дела

учињеног болесном човеку, чиме је он излечен, ¹⁰онда знајте сви ви и цео израелски народ: овај стоји пред вама здрав захваљујући имену Исуса Христа Назарећанина, кога сте ви распели, а кога је Бог подигао из мртвих. ¹¹Он је

»,камен који сте ви градитељи одбацили, који постаде камен угаони.«[‡]

¹²И нема спасења ни у ком другом, јер људима није дато ниједно друго име под небом којим треба да се спасемо.«

¹³Када су видели Петрову и Јованову смелост и када су схватили да су то необразовани и обични људи, зачудише се. Знали су да су они били с Исусом, ¹⁴али како су видели излеченог човека где стоји с њима, нису могли ништа да им приговоре. ¹⁵Зато им наредише да изађу из Синедриона, па почеше међу собом да се договарају, ¹⁶говорећи: »Шта да радимо с овим људима? Јер, сви који живе у Јерусалиму знају да су они учинили очигледно знамење, и ми га не можемо порећи. ¹⁷Али, да се ово даље не разгласи у народу, запретимо им да више ником не говоре у то име.«

¹⁸Онда их позваше, па им наредише да више ништа не говоре или уче у Исусово име.

¹⁹Али Петар и Јован им одговорише: »Сами просудите да ли је пред Богом право да слушамо вас пре него Бога? ²⁰Ми не можемо да не говоримо о ономе што смо видели и чули.«

²¹А они им још једном запретише, па их ослободише. Нису могли да одлуче како да их казне пошто је сав

*3:23 5. Мојс 18,15, 18-19

†3:25 1. Мојс 22,18; 26,4

‡4:11 Пс 118,22

народ славио Бога због оног што се догодило. ²² Јер, човек који је био чудесно излечен имао је више од четрдесет година.

²³ Ослобођени, Петар и Јован одоше својима и известише их о свему што су им рекли првосвештеници и старешине. ²⁴ Када су ови то чули, једнодушно зазваше Бога и рекоше: »Господару, ти који си створио небо, земљу и море, и све што је у њима, ²⁵ рекао си Светим Духом кроз уста свога слуге Давида, нашег оца:

„Зашто се незнабошци буне,
а народи узалуд завере кују?

²⁶ „Устају цареви земаљски
и кнежеви се удружују против Господа
и против Помазаника његовог.“^{*}

²⁷ Заиста, Ирод и Понтије Пилат су се у овом граду удружили с незнабошцима и с народом[†] Израеловим против твога светог слуге Исуса, кога си помазао, ²⁸ да учине онако како су твоја рука и твоја одлука унапред одредиле да се догоди. ²⁹ Сада, Господе, погледај њихове претње и дај нама, твојим слугама, да твоју Реч говоримо са свом смелошћу. ³⁰ Пружи своју руку, да именом твога светог слуге Исуса буде излечења, знамења и чуда.«

³¹ Када су завршили молитву, затресе се место на којем су се окупили и сви се испунише Светим Духом, па почеше смело да говоре Божију реч.

Живот верника

³² Сви који су поверовали били су једно срцем и душом. Нико није говорио да је нешто од његове имовине само његово, него им је све било заједничко. ³³ Апостоли

су са великом силом сведочили о васкрсењу Господа Исуса и велика милост била је на свима њима. ³⁴ Нико од њих није оскудевао, јер сви који су поседовали земљу или куће, продавали су их и доносили новац од продаје, ³⁵ па га стављали апостолима пред ноге. Од тога се онда сваком давало колико му је требало. ³⁶ И Јосиф, Левит, родом Кипранин, кога су апостоли прозвали Варнава – што значи »син утехе« – ³⁷ продаде њиву коју је имао, а новац донесе и стави га апостолима пред ноге.

Ананија и Сапфира

5 А неки човек по имену Ананија са својом женом Сапфиром продаде имање, ² па са жениним знањем задржа део новца за себе, а остатак донесе и положи апостолима пред ноге.

³ Тада му Петар рече: »Ананија, зашто ти је Сатана испунио срце, па си слагао Светога Духа и задржао део новца од земље? ⁴ Зар ти није припадала пре него што си је продао? А кад си је продао, зар ти новац није био на располагању? Зашто си у своје срце ставио такво дело? Ниси слагао људе, него Бога.«

⁵ Када је Ананија чуо ове речи, паде и издахну, а силан страх обузе све који су то чули. ⁶ Неки младићи усташе и увише га, па га изнесе и сахранише.

⁷ После отприлике три сата, уђе и његова жена, не знајући шта се догодило.

⁸ Петар је упита: »Реци ми, да ли сте земљу продали за толико и толико?«
»Да«, одговори она, »за толико.«

* 4:26 Пс 2,1-2

† 4:27 с народом Дословно: с народима.

⁹»Зашто сте се договорили да искушате Господњег Духа?« рече јој Петар. »Гледај! Пред вратима су ноге оних који су сахранили твог мужа, а и тебе ће изнети.«

¹⁰И она истог часа паде пред његове ноге и издахну. Тада уђоше они младићи и нађоше је мртву, па је изнесе и сахранише поред њеног мужа. ¹¹А силан страх обузе сву цркву и све који су то чули.

Знамења и чуда

¹²Апостоли су чинили многа знамења и чуда у народу. Сви су се једнодушно окупљали у Соломоновом трему. ¹³Нико други није се усуђивао да им се придружи, али их је народ веома хвалио. ¹⁴Број мушкараца и жена који су поверовали у Господа бивао је све већи, ¹⁵па су износили болесне на улице и стављали их на постеље и простирке, не би ли, када Петар наиђе, бар његова сенка пала на неког од њих. ¹⁶А нагрнуше и многи из градова око Јерусалима, па су доносили болесне и оне које су мучили нечисти духови, и сви су били излечени.

Прогон апостола

¹⁷Тада се првосвештеник и све његове присталице – то јест садужејска странка – испунише завишћу, ¹⁸па похваташе апостоле и бацише их у јавни затвор.

¹⁹Али Господњи анђео ноћу отвори врата тамнице, па их изведе и рече: ²⁰»Идите, станите у Храм и говорите народу све о овом Животу.«

²¹И они га послушаше, па у зору уђоше у Храм и почеше да уче народ.

Када су првосвештеник и његове присталице дошли, сазваше

Синедрион и све старешине Израела, па послаше у затвор да доведу апостоле.

²²Али, када су слуге стигле у тамницу, не нађоше их, па се вратише и јавише: ²³»Нашли смо затвор добро закључан и тамничаре како стоје пред вратима. Али, кад смо их отворили, унутра нисмо нашли никог.«

²⁴Када су заповедник храмске страже и првосвештеници то чули, почеше у недоумици да се питају шта би то могло да буде.

²⁵Уто стиге један, па им рече: »Ено они људи што сте их бацили у тамницу стоје у Храму и уче народ!«

²⁶Тада заповедник оде са својим подређенима и доведе их, али не на силу, јер су се бојали да их народ не каменује. ²⁷Када су их довели, поставише их пред Синедрион, а првосвештеник поче да их испитује.

²⁸»Строго смо вам наредили да не учите народ у то име«, рече он, »а ви сте, ево, преплавили Јерусалим својим учењем и хоћете да на нас падне крв тога човека!«

²⁹Тада Петар и остали апостоли одговорише: »Треба се покоравати Богу пре него људима. ³⁰Бог наших праотаца васкрсао је Исуса, кога сте ви убили обесивши га о дрво. ³¹Њега је Бог својом десницом узвисио као Кнеза* и Спаситеља да Израелу подари покајање и опроштење грехâ. ³²И ми смо томе сведоци, као и Свети Дух, кога је Бог дао онима који му се поковавају.«

³³Када су то чули, силно се наљутише и хтедоше да их убију.

³⁴Али тада у Синедриону устаде фарисеј по имену Гамалиил, учитељ закона кога је поштовао цео народ. Он нареди да се апостоли накратко

*5:31 Кнеза Или: Зачетника.

изведу напоље, ³⁵ па рече: »Израелци, добро пазите шта ћете да урадите с овим људима. ³⁶ Јер, пре неког времена појавио се Тевда и говорио за себе да је неко и нешто, а пришло му је око четири стотине људи. Он је смакнут, а све његове присталице су се разбежале, и од тога не би ништа. ³⁷ После тога – у време пописа – појавио се Јуда Галилејац и за собом повукао народ. И он је убијен, а све његове присталице су се распршиле. ³⁸ Зато вам сада кажем: Оканите се ових људи и пустите их. Јер, ако је њихов наум или дело од људи, биће осујећен. ³⁹ Али, ако је од Бога, нећете моћи да их спречите, него ћете се наћи у рату против Бога.«

И они га послушаше.

⁴⁰ Онда позваше апостоле к себи, ишибаше их и наредише им да не говоре у Исусово име, па их ослободише. ⁴¹ А они одоше из Синедриона, радујући се што су били достојни да претрпе понижење за Исусово име. ⁴² И нису престајали да сваког дана у Храму или по кућама уче народ и проповедају еванђеље о Христу Исусу.

Избор Седморице

6 Тих дана, како је број ученика све више растао, грчки Јевреји почеше да гунђају против јудејских Јевреја, јер су њихове удовице биле запостављане при свакодневном дељењу хране.

² Тада Дванаесторица позваше к себи све ученике, па рекоше: »Не би било право да ми занемаримо Божију реч да бисмо служили око трпеза. ³ Стога, браћо, пронађите међу собом седморицу људи за које се зна да су пуни Духа и мудрости. Њима ћемо поверити ову дужност, ⁴ а ми ћемо се посветити молитви и служењу Речи.«

⁵ Овај предлог се свиде свима окупљенима, па изабраше Стефана, човека пуног вере и Светог Духа, Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена и Николу, прозелита из Антиохије. ⁶ Онда их поставише пред апостоле, који се помолише и положише руке на њих.

⁷ Тако се Божија реч ширила. Број ученика у Јерусалиму брзо је растао, а вери се покорило и велико мноштво свештеника.

Стефан ухаћен

⁸ А Стефан, човек пун милости и силе, чинио је велика чуда и знамења међу народом. ⁹ Али, дигоше се неки из такозване Синагоге слободњака – Киринци, Александринци, као и они из Киликије и Азије – па почеше да се препиру са Стефаном. ¹⁰ А пошто нису могли да се супротставе мудрости и Духу којим је говорио, ¹¹ наговорише неке људе да кажу: »Чули смо га како вређа Мојсија и Бога.«

¹² Тако подбунеше народ, старешине и учитеље закона, па ови дођоше, зграбише га и одвукоше пред Синедрион. ¹³ А подметнуше и лажне сведоке, који рекоше: »Овај човек непрестано говори против овог светог места и против Закона. ¹⁴ Чули смо га, наиме, како говори да ће Исус Назарећанин разорити ово место и изменити обичаје које нам је предао Мојсије.«

¹⁵ А сви који су седели у Синедриону и нетремице гледали у Стефана, видеше да му је лице као лице анђела.

Стефанова проповед

7 Тада првосвештеник упита: »Је ли то тако?«

² А он рече: »Браћо и очеви, чујте ме! Бог славе показао се нашем

праоцу Аврааму док је још био у Месопотамији, пре него што се настанио у Харану,³ и рекао му: „Отиди из своје земље и од своје родбине и иди у земљу коју ћу ти показати.“*

⁴»И он је тада отишао из земље Халдејаца и настанио се у Харану. После смрти његовог оца, Бог га је оданде преселио у ову земљу у којој ви сада живите.⁵ Али у њој му ниједну стопу није дао у наследство, него је обећао да ће је дати у посед њему и његовим потомцима после њега, иако Авраам још није имао деце.⁶ Бог му је овако говорио: „Твоји потомци ће бити странци у туђој земљи. Пашће у ропство и бити злостављани четири стотине година.⁷ Али ја ћу судити народу коме ће они робовати“, рече Бог, „а после тога ће изаћи и клањати ми се на овом месту.“†⁸ Онда му је дао савез обрезања, па кад му се родио Исаак, он га је осмог дана обрезао. Исааку се родио Јаков, а Јакову дванаест патријарха.

⁹»А патријарси су били љубоморни на Јосифа, па су га продали у Египат. Али Бог је био с њим¹⁰ и избављао га из свих његових невоља. Дао му је мудрост и наклоност фараона, египатског цара, који га је поставио за управитеља над Египтом и над свим својим двором.¹¹ Онда је у целом Египту и Ханаану завладала глад и велике невоље, и наши праоци нису могли да нађу хране.¹² Када је Јаков чуо да у Египту има жита, послао је онамо наше праоце први пут.¹³ А када су отишли други пут, Јосиф је рекао својој браћи ко је, па је фараон сазнао Јосифово порекло.¹⁴ После тога је

Јосиф послао по свога оца Јакова и сву своју родбину – седамдесет пет душа –¹⁵ и Јаков је отишао у Египат. И тамо су умрли он и наши праоци,¹⁶ па су их пренели у Сихем и положили у гроб који је Авраам у Сихему новцем купио од Еморових синова.

¹⁷»Како се приближавало време да се испуни обећање које је Бог дао Аврааму, наш народ је у Египту растао и множио се¹⁸ док у Египту није завладао један други цар, који није знао за Јосифа.¹⁹ Он је лукаво поступао с нашим родом и тлачио је наше праоце, терајући их да тек рођену децу остављају напољу да не остану у животу.

²⁰»У то време се родио Мојсије и био је Богу мио. Три месеца је био одгајан у очевој кући,²¹ а када су га оставили напољу, узела га је фараонова кћи и подигла као свога сина.²² Мојсије је био поучен у свој египатској мудрости и био је силан речју и делом.

²³»Када је напунио четрдесет година, пало му је на ум да посети своју браћу Израелце.²⁴ И када је видео да једног од њих злостављају, он га је одбранио и осветио убивши Египћанина.²⁵ Мислио је да ће његова браћа схватити да им Бог преко њега шаље спасење, али они нису схватили.

²⁶»Сутрадан је наишао на неке од њих док су се тукли, па је покушао да их помири говорећи: „Људи, ви сте браћа. Зашто злостављате један другог?“

²⁷»Али онај који је злостављао свога ближњег, одгурнуо је Мојсија и рекао: „Ко је тебе поставио за владара и судију над нама?“²⁸ Хоћеш ли и

*7:3 1. Мојс 12,1

†7:7 1. Мојс 15,13-14

мене да убијеш као што си јуче убио оног Египћанина?³² Када је Мојсије то чуо, побегао је и настанио се као странац у Мидјану, где му се родише два сина.

³⁰»После четрдесет година, показао му се анђеу у пламену горућег грма, у пустињи близу Синајске горе. ³¹Када је Мојсије то видео, задивио се том призору. И док је прилазио да боље погледа, зачуо је Господњи глас: ³²„Ја сам Бог твојих праотаца, Бог Авраамов, Исааков и Јаковљев.“[†] Мојсије је дрхтао од страха и није се усуђивао да дигне поглед.

³³»Тада му је Господ рекао: „Изуј обућу са својих ногу, јер је место на ком стојиш свето тле.“ ³⁴Видео сам потлаченост свога народа у Египту. Чуо сам његово роптање, па сам сишао да га избавим. А сад, хајде! Послаћу те у Египат.[‡]

³⁵»Тог Мојсија, кога су они одбацили када су рекли: „Ко је тебе поставио за владара и судију?“[¶] – баш њега је Бог, преко анђела који му се показао у грму, послао да буде и владар и избавитељ. ³⁶И он их је извео, чинећи чуда и знамења у Египту, на Црвеном мору и четрдесет година у пустињи.

³⁷»То је онај Мојсије који је рекао Израелцима: „Бог ће вам између ваших сународника подићи пророка као што сам ја.“[§] ³⁸То је онај који је био на скупу у пустињи, са анђелом који му је говорио на Синајској гори

и с нашим праоцима. Он је примио живе речи да их преда нама. ³⁹Али наши праоци нису хтели да му се покоре, него су га одбацили и у свом срцу се окренули Египту. ⁴⁰„Направи нам богове који ће ићи пред нама,“ рекли су Аарону. „А што се тиче оног Мојсија, који нас је извео из Египта, не знамо шта му се догодило.“^{**}

⁴¹И тих дана су направили теле и принели жртву том идолу, радујући се делима својих руку. ⁴²Али Бог се окренуо од њих и предао их да служе звездама^{††}, као што је записано у Књизи пророка:

»„Да ли си ми приносио клане и житне жртве четрдесет година у пустињи, народе Израелов?“

⁴³Носили сте шатор Молохов и звезду вашег бога Рефана, идоле које сте направили да им се клањате!

Зато ћу вас у изгнанство послати,[‡] даље од Вавилона.^{‡‡}

⁴⁴»Наши праоци су у пустињи имали Шатор Сведочанства, направљен онако како је заповедио Онај који је рекао Мојсију да га направи према узору који је видео.

⁴⁵Наши праоци су га примили и, предвођени Исусом Навином, унели га у земљу незнабожаца које је Бог истерао пред њима. Тако је било све до Давида, ⁴⁶који је уживао Божију наклоност. Он је молио да

^{7:28} 2. Мојс 2,14

^{†7:32} 2. Мојс 3,6

^{‡7:34} 2. Мојс 3,5-10

^{¶7:35} 2. Мојс 2,14

^{§7:37} 5. Мојс 18,15

^{**7:40} 2. Мојс 32,1

^{††7:42} *звездама* Дословно: небеској војсци.

^{‡‡7:43} Амос 5,25-27

нађе боравиште за Бога Јаковљевог*,
47 али му је тек Соломон саградио
Дом.

48 »Свевишњи, међутим, не живи у
рукотворинама. Као што каже пророк:
49 »Небо ми је престо,

а земља подножје мојим ногама.

Какву ћете ми кућу саградити,
говори Господ,

или где је место мога починка?

50 Зар није моја рука све ово
начинила?†

51 »Ви тврдоглави и непокорни‡!
Увек се противите Светоме
Духу! Исти сте као ваши праоци!

52 Којег пророка нису ваши праоци
прогонили? Чак су и убили оне који
су предсказали долазак Праведника.

Њега сте сада издали и убили ви,
53 који сте преко анђела примили
Закон, али му се нисте покорили.«

Стефанова смрт

54 Када су они то чули, силно се
разљутише и почеше да шкргућу
зубима на њега.

55 А он, пун Светога Духа, загледа се
у небо и виде Божију славу и Исуса
како стоји Богу здесна, 56 па рече:
»Ево, гледам небеса отворена и Сина
човечијега како стоји Богу здесна.«

57 Али они почеше да вичу из
свега гласа, запушише уши, па
сложно навалише на њега. 58 Онда
га одвукоше из града и засуше
камењем. А сведоци одложише своју
одећу код ногу младића који се звао
Савле.

59 Док су га засипали камењем,
Стефан повика: »Госпode Исусе,
прими мој дух.«

60 Онда паде на колена и повика из
свега гласа: »Госпode, не узми им ово
за грех!«

И када је то рекао, умре‡.

8 А Савле је одобравао његово
убиство.

Савле прогони Цркву

Тога дана поче велико прогањање
цркве у Јерусалиму. Сви се, осим
апостола, распршише по јудејским
и самаријским крајевима. 2 Неки
побожни људи сахранише Стефана
и дубоко га ожалише. 3 А Савле је
пустошио Цркву. Ишао је од куће до
куће, одвлачио мушкарце и жене и
предавао их у тамницу.

Еванђеље у Самарији

4 Они који су се распршили,
проповедали су Реч куд год су
ишли. 5 Тако Филип дође у један
самаријски град, па им је проповедао
Христа. 6 Када га је народ чуо и
видео знамења која је чинио, сви
једнодушно обратише пажњу на оно
што је говорио. 7 Нечисти духови су
уз силну буку излазили из многих
опседнутих, а оздрављали су и многи
одузети и хроми. 8 И настаде велика
радост у том граду.

9 А у том граду се већ неко
време бавио врачањем човек по
имену Симон и изазивао дивљење
самаријског народа. Говорио је
за себе да је велик, 10 и сви су га,
од малих до великих, слушали и

*7:46 за Бога Јаковљевог У неким раним рукописима стоји: за дом Јаковљев.

†7:50 Ис 66,1-2

‡7:51 тврдоглави и непокорни Дословно: тврде шије и необрезаног срца и ушију.

‡7:60 умре Дословно: заспа.

говорили: »Овај је Божија сила која се зове Велика.«

¹¹ А слушали су га, јер је већ дуго изазивао њихово дивљење својим врачањем. ¹² Али, када су поверовали Филипу, који је проповедао еванђеље о Божијем царству и о имену Исуса Христа, крштавали су се и мушкарци и жене. ¹³ Поверова и сâм Симон и крсти се, па остаде уз Филипа, задивљен знамењима и делима силе која је видео.

¹⁴ Када су апостоли у Јерусалиму чули да је Самарија прихватила Божију реч, послаше им Петра и Јована. ¹⁵ Они дођоше и помолише се за њих да приме Светога Духа, ¹⁶ који још није био сишао ни на једног од њих пошто су били крштени само у име Господа Исуса. ¹⁷ Онда на њих положише руке, и они примише Светога Духа.

¹⁸ Када је Симон видео да се полагањем апостолских руку даје Дух, понуди апостолима новац, говорећи: ¹⁹ »Дајте и мени ту моћ да свако на кога положим руке прими Светога Духа.«

²⁰ А Петар му рече: »Пропао твој новац заједно с тобом, јер си мислио да се Божији дар стиче новцем! ²¹ Ти немаш ни дела ни удела у овоме, јер ти срце није исправно пред Богом. ²² Покај се, дакле, због ове своје opakости и моли се Господу да ти опрости што си у срцу гајио такву мисао. ²³ Јер, видим да си пун горчине и окован неправдом.«

²⁴ Тада Симон одговори: »Ви се помолите Господу за мене да ме не снађе ништа од оног што сте рекли.«

²⁵ А они се, када су изнели своје сведочанство и објавили Господњу

реч, вратише у Јерусалим, пошто су проповедали еванђеље у многим самаријским селима.

Филип и Етиопљанин

²⁶ Господњи анђео рече Филипу: »Спреми се, па иди према југу на пут – онај кроз пустињу – који се спушта из Јерусалима у Газу.«

²⁷ И Филип се спреми и пође. А један Етиопљанин, евнух, високи службеник етиопске царице Кандаке, задужен за сву њену ризницу, био је у Јерусалиму да се поклони Богу, ²⁸ па се враћао кући. Седео је на својим колима и читао пророка Исаију.

²⁹ Тада Дух рече Филипу: »Приђи оним колима и остани уз њих.«

³⁰ Када је Филип притрчао колима, чу онога како чита пророка Исаију, па га упита: »Разумеш ли то што читаш?«

³¹ »Како бих могао да разумем ако ми неко не објасни?« одговори Етиопљанин, па позва Филипа да се попне и седне с њим.

³² А одломак из Писма који је читао био је овај:

»Одвели су га као овцу на клање.

И као што је јагње немо

пред оним ко га стриже,

тако ни он не отвори своја уста.

³³ У његовом понижењу правду му ускратише.

Ко може да опише његове потомке?

Јер, живот му је узет са земље.*

³⁴ »Кажи ми, молим тек, рече евнух Филипу, »о коме то пророк говори – о себи или о неком другом?«

³⁵ Тада му Филип, почев од тог Писма, објави еванђеље о Исусу.

³⁶ И док су тако ишли путем, стигоше до неке воде, па евнух рече:

* 8:33 Ис 53,7-8

»Ево воде! Шта ме спречава да се крстим?«³⁷*

³⁸Онда заповеди да кола стану, па обојица – и Филип и евнух – сиђоше до воде, и Филип га крсти. ³⁹А када су изашли из воде, Господњи Дух однесе[†] Филипа и евнух га више није видео, него настави својим путем, радујући се.

⁴⁰Филип се обре у Азоту, па је проповедао еванђеље у свим градовима кроз које је пролазио док није стигао у Кесарију.

Савлово обраћење

(Дан 22,6-16; 26,12-18)

9 А Савле, и даље силно обузет жељом да прети Господњим ученицима и да их убија, оде првосвештенику² и замоли га за писма синагогама у Дамаску, да би, ако тамо нађе следбенике овога Пута, мушкарце или жене, могао у оковима да их доведе у Јерусалим.

³Када је, путујући, стигао већ близу Дамаска, изненада га обасја светлост са неба.

⁴Он паде на земљу и зачу глас како му говори: »Савле, Савле, зашто ме прогониш?«

⁵А он упита: »Ко си ти, Господе?«

»Ја сам Исус, кога ти прогониш«, рече му. ⁶»Него, устани и уђи у град, и биће ти речено шта треба да учиниш.«

⁷А његови сапутници су стајали неми, јер су чули глас, али никог нису видели. ⁸Тада се Савле подиже са земље, али, када је отворио очи, није могао да види. Зато га узеше за руку и уведоше у Дамаск. ⁹Три дана није видео, а није ни јео ни пио.

¹⁰А у Дамаску је био неки ученик по имену Ананија.

Господ му у виђењу рече: »Ананија!«

А он одговори: »Молим, Господе?«

¹¹»Устани«, рече му Господ, »па иди у улицу која се зове Права и у Јудиној кући потражи Таршанина по имену Савле. Јер, ено га, моли се, ¹²а у виђењу је видео човека по имену Ананија како улази и полаже своје руке на њега да прогледа.«

¹³»Господе«, одговори Ананија, »од многих сам чуо о том човеку, колико је зла учинио твојим светима у Јерусалиму. ¹⁴А и овде има овлашћење првосвештеника да окује све који призивају твоје име.«

¹⁵Али Господ му рече: »Иди, јер тај човек је моје изабрано оруђе да изнесе моје име пред незнабошце, пред цареве и пред Израелце. ¹⁶Ја ћу му показати колико треба да претрпи за моје име.«

¹⁷И Ананија оде до оне куће и уђе, па положи руке на Савла, говорећи: »Брате Савле, послао ме Господ – Исус, који ти се показао на твом путу овамо – да прогледаш и да се испуниш Светим Духом.«

¹⁸И одмах нешто као крљушт спаде с његових очију, и он прогледа, па устаде и крсти се. ¹⁹Онда је јео и повратио снагу.

Савле проповеда у Дамаску

У Дамаску је провео неколико дана с ученицима²⁰ и одмах је по синагогама проповедао да је Исус Син Божији. ²¹И сви који су га чули, били су запањени.

*8:37 У неким касним рукописима стоји: ³⁷Филип му рече: »Ако верујеш из свега срца, можеш.« А он му одговори: »Верујем да је Исус Христос Син Божији.«

†8:39 однесе Или: зграби.

»Зар ово није онај што је у Јерусалиму затирао оне који призивају Исусово име?« питали су. »И зар није и овамо дошао да их у оковима одведе првосвештеницима?«

²² А Савле је постајао све силнији и збуњивао је Јудеје који су живели у Дамаску, доказујући да Исус јесте Христос.

Савлово бекство из Дамаска

²³ Када је прошло много дана, Јудеји се договорише да га убију, ²⁴ али Савле дозна за њихов наум. Они су и дању и ноћу пазили на градске капије, да га убију, ²⁵ али га једне ноћи поведоше његови ученици и у корпи спустише преко зидина.

Савле у Јерусалиму

²⁶ Када је стигао у Јерусалим, Савле покуша да се придружи ученицима, али су га се сви бојали, јер нису веровали да је ученик. ²⁷ Али Варнава га прихвати и одведе апостолима, па им исприча како је Савле на путу видео Господа и да му је Господ говорио, и како је у Дамаску смело проповедао у Исусово име. ²⁸ Тако он остаде с њима. Слободно се кретао по Јерусалиму и смело проповедао у Господње име. ²⁹ Разговарао је и расправљао са грчким Јеврејима, али они су покушавали да га убију. ³⁰ Када су браћа за то сазнала, одведоше га у Кесарију, а оданде га послаше у Тарс.

³¹ Тако је Црква у целој Јудеји, Галилеји и Самарји била на миру. Изграђивала се, живећи у страху од Господа, и умножавала се уз помоћ Светога Духа.

Излечење Енеје

³² Када је Петар све обилазио, дође и к светима који су живели у Лиди. ³³ Тамо нађе неког човека по имену Енеја, који је осам година лежао одузет у постељи.

³⁴ »Енеја«, рече му Петар, »Исус Христос те исцељује. Устани и намести своју постељу.«

И он одмах устаде. ³⁵ Када су га видели сви који су живели у Лиди и Сарону, окренуше се Господу.

Петар оживљава Дорку

³⁶ А у Јопи је била једна ученица по имену Тавита – што значи »Дорка*«. Она је стално чинила добра дела и давала милостињу. ³⁷ Тих дана она се разболе и умре, па је окупаше и положише у соби на спрату. ³⁸ Како је Лида близу Јопе, ученици су чули да је Петар у Лиди, па му послаше двојицу с молбом: »Дођи к нама без оклевања.«

³⁹ И Петар се спреми и пође с њима, а кад је стигао, одведоше га у собу на спрату. Окружише га све удовице, плачући и показујући му кошуље и другу одећу коју је Дорка сашила док је још била с њима. ⁴⁰ Тада их Петар све посла напоље, па клекну и помоли се.

Онда се окрену телу и рече: »Тавита, устани.«

Она отвори очи, угледа Петра и седе. ⁴¹ Он јој пружи руку и подиже је, па позва свете и удовице и показа им је живу.

⁴² То се разгласи по целој Јопи, па многи повероваше у Господа. ⁴³ А Петар још неколико дана остаде у Јопи, код неког Симона кожара.

*9:36 *Тавита ... Дорка* »Тавита« на арамејском и »Дорка« на грчком значи »Газела«.

Петар и Корнилије

10 У Кесарији је био неки човек по имену Корнилије, капетан чете која се звала Италијанска. ²Побожан и богобојажљив, као и сви његови укућани, давао је многе милостиње народу и стално се молио Богу.

³Једног дана око три сата после подне* имао је виђење: јасно је видео Божијег анђела како улази к њему и каже: »Корнилије!«

⁴Корнилије се, обузет страхом, загледа у њега, па рече: »Молим, Господе?«

А он му рече: »Твоје молитве и милостиње уздигле су се до Бога као жртве подсетнице. ⁵Сада пошаљи људе у Јопу да доведу Симона кога зову Петар. ⁶Он је гост код неког Симона кожара, чија је кућа поред мора.«

⁷Када је анђео који му је говорио отишао, Корнилије позва двојицу својих слугу и једног побожног војника који му је био привржен, ⁸па им све исприча и посла их у Јопу.

⁹Сутрадан око поднева†, док су они путовали и приближавали се граду, Петар се попе на кров да се помоли. ¹⁰Био је гладан и хтео је да једе, али док су му спремали јело, он паде у занос. ¹¹Виде отворено небо и како силази посуда као велико платно које се на своја четири краја спушта на земљу. ¹²У њој су биле све врсте четвороножаца, гмизаваца и птица.

¹³Тада му неки глас рече: »Устани, Петре, кољи и једи!«

¹⁴А Петар рече: »Нипошто, Господе! Никад нисам јео ништа погано ни нечисто!«

¹⁵Глас му се други пут обрати: »Не зови поганим оно што је Бог учинио чистим!«

¹⁶Ово се понови три пута и посуда се одмах подиже назад на небо.

¹⁷Док је Петар још био у недоумици шта значи виђење које је имао, људи које је Корнилије послао распиташе се где је Симонова кућа, па стадоше пред капију, ¹⁸позваше и упиташе да ли је ту одсео Симон кога зову Петар.

¹⁹Док је Петар још размишљао о виђењу, Дух му рече: »Ено те траже тројица. ²⁰Устани и сиђи, па пођи с њима без оклевања, јер сам их ја послао.«

²¹Тада Петар сиђе и рече људима: »Ја сам онај кога тражите. Зашто сте дошли?«

²²А они рекоше: »Капетана Корнилија, праведног и богобојажљивог човека, кога поштује цео јудејски народ, упутио је свети анђео да те доведе у свој дом, да чује шта имаш да му кажеш.«

²³Тада их он позва да уђу и угости их.

Сутрадан се Петар спреми и пође с њима, а с њим кренуше и нека браћа из Јопе. ²⁴Наредног дана стиже у Кесарију. А Корнилије их је очекивао, па је сазвао своје рођаке и блиске пријатеље. ²⁵Док је Петар улазио, Корнилије му пође у сусрет, паде му пред ноге и поклони му се.

²⁶Али Петар га подиже и рече: »Устани. И ја сам само човек.«

²⁷И разговарајући с њим, уђе и затече много окупљених.

²⁸»Ви добро знате«, рече им, »да Јудејину није дозвољено да се дружи са туђинцем или да улази у његову кућу. Али, Бог ми је показао да

*10:3 око три сата после подне Дословно: око деветог часа; исто и у 30. стиху.

†10:9 око поднева Дословно: око шестог часа.

ниједног човека не треба да зовем поганим или нечистим. ²⁹ Зато сам, кад сам позван, дошао без поговора. Питам, стога, због чега сте послали по мене?»

³⁰ Тада Корнилије рече: »Пре четири дана, у овај исти сат, у три после подне, молио сам се у својој кући, кад пред мене стаде човек у блештавој одећи ³¹ и рече: „Корнилије, Бог ти је услишио молитву и сетио се твојих милостиња. ³² Зато пошаљи у Јопу и позови Симона кога зову Петар. Он је гост у кући Симона кожара поред мора.« ³³ Тако сам одмах послао по тебе и ти си добро учинио што си дошао. Сад смо сви овде пред Богом да чујемо све што ти је Господ заповедио.«

Петрова проповед у Корнилијевој кући

³⁴ Тада Петар поче да говори: »Сада заиста увиђам да Бог не гледа ко је ко, ³⁵ него да му је у сваком народу прихватљив онај који га се боји и чини оно што је праведно. ³⁶ Он је послао Реч Израелцима, објављујући еванђеље о миру кроз Исуса Христа – који је Господ свима.

³⁷ »Ви знате шта се догађало по целој Јудеји, а почело је у Галилеји после крштења које је проповедао Јован – ³⁸ како је Бог Светим Духом и силом помазао Исуса из Назарета и како је он свуда ишао, чинећи добро и исцељујући све који су били под влашћу ђавола, јер је Бог био с њим.

³⁹ »Ми смо сведоци свега што је учинио у земљи Јудеја и у Јерусалиму. Они су га убили обесивши га о дрво, ⁴⁰ а Бог га је трећег дана васкрсао и дао му да се покаже, ⁴¹ али не целом народу,

него сведоцима које је Бог унапред изабрао – нама, који смо с њим јели и пили када је устао из мртвих. ⁴² Он нам је заповедио да проповедамо народу и да сведочимо да је он онај од Бога одређени судија живима и мртвима. ⁴³ Сви пророци сведоче за њега, да свако ко верује у њега, преко његовог имена прима опроштење греха.«

Незнабошци примају Светога Духа

⁴⁴ Док је Петар још ово говорио, Свети Дух сиђе на све који су слушали његов говор. ⁴⁵ Обрезани верници* који су дошли с Петром, били су ван себе од чуда што се дар Светога Духа излио и на незнабошце, ⁴⁶ јер су их чули како говоре језицима и величају Бога.

Тада Петар рече: ⁴⁷ »Ко може да ускрати воду да се не крсте ови који су примили Светога Духа као и ми?»

⁴⁸ И заповеди да се крсте у име Исуса Христа. Потом га они замолише да остане још неколико дана.

Петров извештај цркви у Јерусалиму

11 Апостоли и браћа у Јудеји сазнаше да су и незнабошци примили Божију реч, ² па када је Петар дошао у Јерусалим, обрезани верници почеше да му пребацују ³ говорећи: »Ушао си у кућу необрезаних људи и јео с њима!«

⁴ Тада Петар поче да им говори и да им све по реду објашњава: ⁵ »Био сам у граду Јопи и молио се, и у заносу сам имао виђење. Видео сам како силази посуда као велико платно које се на своја четири краја спушта са неба и долази до мене. ⁶ Ја се загледах унутра и видех четвороношце, дивље

* 10:45 *Обрезани верници* То јест: верници Јудеји; исто и у 11,2.

звери, гмизавце и птице.⁷ Онда зачух глас који ми рече: „Устани, Петре, кољи и једи!“

⁸»Али ја рекох: „Нипошто, Господе! Јер, никад ништа погано или нечисто није ушло у моја уста.“

⁹»Тада глас са неба проговори други пут: „Не зови поганим оно што је Бог учинио чистим!“

¹⁰»Ово се понови три пута, па све опет би повучено горе на небо.¹¹ И баш тада три човека која су ми послали из Кесарије стадоше пред кућу у којој сам био.¹² Дух ми рече да пођем с њима без оклевања. А са мношвом пођоше и ова шесторица браће, па уђосмо у кућу онога човека.

¹³Он нам исприча да је видео анђела како стоји у његовој кући и говори: „Пошаљи у Јопу да доведу Симона кога зову Петар.“¹⁴ Он ће ти казати речи којима ћете се спасти ти и сви твоји укућани.“

¹⁵»Јад сам почео да говорим, Свети Дух сиђе на њих исто као на нас у почетку.¹⁶ Тада се сетих шта је Господ рекао: „Јован је крстио водом*, а ви ћете бити крштени Светим Духом.“

¹⁷Па, ако је Бог њима дао исти дар који је дао нама кад смо поверовали у Господа Исуса Христа, ко сам ја да се опирем Богу?»

¹⁸Када су то чули, они се умирише, па почеше да славе Бога, говорећи: »Бог је, дакле, и незнабошцима дао покајање које води у живот!«

Црква у Антиохији

¹⁹А они који су били расејани због прогона покренутог против Стефана стигли су чак до Феникије, Кипра и Антиохије и нису објављивали Реч ником осим Јудејима.²⁰ Али неки од њих су били Кипрани и Кирињци, па,

када су дошли у Антиохију, почеше да говоре и Грцима, објављујући им еванђеље о Господу Исусу.²¹ Господња рука је била с њима, па је велики број људи поверовао и окренуо се Господу.

²²Вест о томе дође до ушију цркве у Јерусалиму, па Варнаву послаше у Антиохију.²³ Када је стигао и видео Божију милост на делу, он се обрадова и поче све да их охрабрује да свим својим срцем остану верни Господу,²⁴ јер је био добар човек и пун Светога Духа и вере. И много народа би доведено Господу.

²⁵Потом Варнава оде у Тарс да потражи Савла.²⁶ Када га је нашао, одведе га у Антиохију, па су се пуну годину дана састајали у цркви и поучили много народа. А ученици су прво у Антиохији прозвани хришћанима.

²⁷Тих дана из Јерусалима у Антиохију дођоше неки пророци.

²⁸Један од њих, по имену Агав, устаде и кроз Духа предказа да ће се велика глад проширити по целом свету, а тако је и било за Клаудијеве владавине.²⁹ Стога

ученици одлучише да сваки од њих, према својим могућностима, пошаље помоћ браћи која су живела у Јудеји.

³⁰Тако и учинише, па по Варнави и Савлу послаше старешинама.

Ирод прогони Цркву

12 У то време цар Ирод поче да злоставља неке из Цркве.

²Јакова, Јовановог брата, погуби мачем,³ па кад је видео да је то Јудејима по вољи, ухвати и Петра. Било је то за време Празника бесквасног хлеба.⁴ А када га је ухватио, баца га у тамницу,

* 11:16 водом Или: у води.

предавши га стражама – било их је четири са по четири војника у свакој – да га чувају, с намером да га после Пасхе изведе пред народ.

⁵Тако су Петра чували у затвору, а Црква се свесрдно молила Богу за њега.

Петар чудесно избављен из затвора

⁶Те ноћи пре него што је Ирод хтео да га изведе пред народ, Петар је, везан двоструким ланцима, спавао између два војника, а стражари су пред вратима чували тамницу. ⁷Одједном се појави Господњи анђео и у хелији засја светлост.

Анђео муну Петра у ребра и пробуди га, говорећи: »Брзо устани!«

Петру спадосе ланци с руку, ⁸а анђео му рече: »Опаши се и обуј сандале.«

И он то учини.

Онда му рече: »Огрни се огртачем и пођи за мнош.«

⁹Петар пође за њим напоље, али није знао да је то што анђео ради стварност, него је мислио да има виђење. ¹⁰Када су прошли поред прве и друге страже, стигосе до гвоздене капије која води у град. Она им се сама отвори и они изађосе, а када су прошли једну улицу, анђео одједном оде од њега.

¹¹Тада Петар дође к себи и рече: »Сад знам да је Господ заиста послао свог анђела и избавио ме из Иродових руку и од свега што је јудејски народ очекивао.«

¹²Када је то схватио, оде до куће Марије, мајке Јована званог Марко, где су се многи били окупили и молили се. ¹³Он покуца на дворишну капију, а служавка по имену Рода

дође да отвори*. ¹⁴Када је препознала Петров глас, од радости отрча у кућу, не отворивши му капију, и јави да Петар стоји пред капијом.

¹⁵А они јој рекоше: »Ти си луда!«

Како је она и даље тврдила да је тако, они рекоше: »То је његов анђео.«

¹⁶А Петар је упорно куцао. Када су отворили капију и видели га, били су ван себе од чуда. ¹⁷Он им руком даде знак да ћуте, па им описа како га је Господ извео из тамнице и рече: »О овоме обавестите Јакова и браћу.«

Онда изађе и оде на друго место.

¹⁸Када је свануло, настаде немала пометња међу војницима око тога шта је било с Петром. ¹⁹Ирод га потражи, па кад га није нашао, испита стражаре и нареди да се погубе. Потом оде из Јудеје у Кесарију и тамо остаде неко време.

Иродова смрт

²⁰А Ирод је био у жестоком сукобу са Тирцима и Сидонцима, па се они удружише и дођосе да га виде. Пошто су обезбедили подршку царевог коморника Власта, замолише за мир, јер је њихова земља увозила храну из цареве.

²¹Уговореног дана, Ирод обуче царско рухо, седе на свој престо и одржа народу говор.

²²Народ повика: »Ово је глас бога, а не човека!«

²³Господњи анђео одмах обори Ирода, јер није дао славу Богу. Изједосе га црви и он издахну.

²⁴А Божија реч је расла и ширила се. ²⁵Варнава и Савле се вратише из Јерусалима пошто су извршили свој задатак, а са собом доведосе Јована званог Марко.

* 12:13 отвори Или: ослушне.

Послање Варнаве и Савла

13 У антиохијској цркви су пророци и учитељи били Варнава, Симеон звани Нигер, Лукије Киринац, Манаин, који је одрастао са тетрархом Иродом, и Савле.

² Док су једном славили Господа и постили, Свети Дух рече: »Одвојте ми Варнаву и Савла за дело за које сам их позвао.«

³ Они онда, пошто су постили и помолити се, положише руке на њих и отпустише их.

Апостоли проповедају на Кипру

⁴ А они, послани од Светога Духа, одоше у Селевкију, па оданде отпловише на Кипар. ⁵ Када су стигли у Саламину, објављивали су Божију реч у јудејским синагогама, а Јован им је био помоћник. ⁶ Обиђоше цело острво све до Пафа, где наиђоше на неког врача и лажног пророка, Јудејина по имену Варисус. ⁷ Он је био са проконзулом Сергијем Павлом, разборитим човеком, који позва к себи Варнаву и Савла и затражи да чује Божију реч. ⁸ Али њима се супротстави врач Елима – тако се, наиме, преводи његово име – настојећи да проконзула одврати од вере.

⁹ Тада га Савле, кога зову и Павле, испуњен Светим Духом, продорно погледа и рече: ¹⁰ »Пун си сваког лукавства и подвале, ђавољи сине, непријатељу сваке праведности! Нећеш ли престати да искривљујеш праве путеве Господње? ¹¹ Сада је, ево, Господња рука на теби: ослепећеш и неко време нећеш видети сунца.«

И одмах магла и тама падоше на њега, па он поче да главиња, тражећи ко би га повео за руку.

¹² Када је проконзул видео шта се догодило, поверова, задивљен Господњим учењем.

Павле и Варнава у Антиохији Писидијској

¹³ Павле са својим сапутницима отплови из Пафа и стиже у Пергу у Памфилији. Тамо се од њих одвоји Јован и врати се у Јерусалим, ¹⁴ а они из Перге кренуше даље. Када су стигли у Антиохију Писидијску, у суботу уђоше у синагогу и седоше.

¹⁵ После читања Закона и Пророка, старешине синагоге им поручише: »Браћо, ако имате реч утехе за народ, говорите.«

¹⁶ Тада Павле устаде, махну руком и рече: »Израелци и ви који се бојите Бога, чујте. ¹⁷ Бог овог народа, Израела, изабрао је наше праоце и подигао наш народ за време њиховог боравка у Египту, па га испруженом руком извео из њега. ¹⁸ Неких четрдесет година подносио их је у пустињи, ¹⁹ па је у Ханаану затро седам народа, а њихову земљу дао Израелцима у наследство. Све се то одиграло током неких четири стотине педесет година.

²⁰ »После тога им је дао судије, све до пророка Самуила, ²¹ када су затражили цара. Тада им је Бог дао Саула сина Кисовог, човека из Венијаминовог племена. Он је владао четрдесет година. ²² Када је њега уклонио, за цара им је поставио Давида, за кога је посведочио: »Нашао сам Давида сина Јесејевог, човека по мом срцу. Он ће учинити све што ја хоћу.«

²³ »Бог је од његових потомака, у складу с обећањем, подигао Израелу Спаситеља – Исуса. ²⁴ Пре него што је он дошао, Јован је целом израелском народу проповедао покајничко

крштење. ²⁵Када је Јован завршавао своје дело *, рекао је: „Ја нисам онај за кога ме сматрате. Али, ево, за мноштво долази онај коме ја нисам достојан ни обућу на ногама да развежем.“

²⁶»Браћо, децо Авраамова и ви који се бојите Бога, нама је упућена ова Реч спасења. ²⁷Јер, становници Јерусалима и њихови поглавари нису препознали Исуса, него су, осудивши га, испунили речи пророка које се читају сваке суботе. ²⁸Иако нису нашли никакву кривицу која заслужује смрт, затражили су од Пилата да га погуби. ²⁹Када су извршили све што је о њему написано, скинули су га са дрвета и положили у гроб. ³⁰Али Бог га је васкрсао из мртвих ³¹и он се много дана показивао онима који су с њим дошли из Галилеје у Јерусалим, а који су сада његови сведоци пред народом. ³²Ми вам објављујемо еванђеље: обећање које је Бог дао нашим праоцима ³³испунио је нама, њиховој деци, васкрснувши Исуса, као што пише у другом псалму:

„Ти си мој Син,
данас те родих.“[†]

³⁴А да га је васкрсао из мртвих, да никад не иструне, рекао је овако:

„Даћу вам поуздане благослове обећане Давиду.“[‡]

³⁵Тако и на другом месту каже:

„Нећеш дати да твој Светац иструне.“[¶]

³⁶»Јер, пошто је Давид у свом нараштају послужио Божијем циљу, умро је и био сахрањен крај својих праотаца, и иструнуо је. ³⁷Али Онај

кога је Бог васкрсао, није иструнуо. ³⁸Стога, браћо, треба да знате да вам се кроз Исуса објављује опроштење греха. И од свега у чему нисте могли да се оправдате Мојсијевим законом, ³⁹Исусом се оправдава свако ко верује. ⁴⁰Пазите, дакле, да вас не снађе оно што је речено у Пророцима:

⁴¹„Гледајте, подругљивци, чудите се и нестаните, јер у ваше дане учинићу дело, дело у које не бисте поверовали да вам га неко исприча.“[§]

⁴²Када су Павле и Варнава излазили, замолише их да им и наредне суботе о томе говоре. ⁴³Пошто се скуп развишао, многи Јудеји и побожни прозелити пођоше за Павлом и Варнавом, који су разговарали с њима и подстицали их да истрају у Божијој милости.

⁴⁴Наредне суботе готово цео град се окупи да чује Господњу реч.

⁴⁵Када су Јудеји видели толики народ, испунише се завишћу, па су увредама противречили Павлу.

⁴⁶А Павле и Варнава смело рекоше: »Требало је да Господња реч буде прво вама објављена. Али, пошто је ви одбацујете и себе не сматрате достојнима вечнога живота, сада се okreћемо незнабошцима. ⁴⁷Јер, овако нам је Господ заповедио:

»Учинио сам те светлошћу за незнабошце,
да спасење пронесеш до крајева земље.“^{**}

*13:25 завршавао своје дело Дословно: испунио пут.

†13:33 Пс 2,7

‡13:34 Ис 55,3

¶13:35 Пс 16,10

§13:41 Авак 1,5

**13:47 Ис 49,6

⁴⁸Када су незнабошци то чули, почеше да се радују и да славе Господњу реч. И они који су били одређени за вечни живот, повероваше, ⁴⁹а Господња реч се прошири по целом том крају.

⁵⁰Тада Јудеји подјарише побожне жене угледних људи и градских поглавара, па почеше да гоне Павла и Варнаву и протераше их из свога краја. ⁵¹Њих двојица отресосе прашину са својих ногу против њих, па одоше у Иконијум. ⁵²А ученици се испунише радошћу и Светим Духом.

Павле и Варнава у Иконијуму

14 У Иконијуму Павле и Варнава уђоше у јудејску синагогу и тамо су тако говорили да је поверовало силно мноштво Јудеја и Грка. ²А Јудеји који нису поверовали подбунеше и огорчише душе незнабожаца против браће. ³Ипак, Павле и Варнава тамо остадоше дуго и смело су говорили о Господу, који је потврђивао Реч о својој милости дајући им да чине знамења и чуда.

⁴Међу становницима града настаде подвојеност: једни су били на страни Јудеја, други на страни апостола.

⁵Када су незнабошци и Јудеји, заједно са својим поглаварима, кренули да их злоставе и каменују, ⁶они то дознаше, па побегоше у ликаонске градове Листру и Дерву и њихову околину, ⁷па су тамо проповедали еванђеље.

Павле и Варнава у Листри

⁸А у Листри је седео један човек коме су ноге биле одузете; био је хром од рођења и никад није ходао.

⁹Док је слушао Павла како говори, Павле га продорно погледа и виде да

верује у излечење, ¹⁰па веома гласно рече: »Осови се на ноге!«

И човек скочи и прохода.

¹¹Када је народ видео шта је Павле учинио, повика на ликаонском: »Богови су постали слични људима и сишли к нама!«

¹²Варнаву назваше Зевсом, а Павла Хермесом, пошто је он био главни говорник. ¹³А свештеник Зевсовог храма, који се налазио одмах поред града, доведе бикове и донесе венце на градску капију, па хтеде с народом да им принесе жртву.

¹⁴Када су апостоли Варнава и Павле чули за то, раздреше своју одећу, па улетеше међу народ, вичући: ¹⁵»Људи, шта то радите? И ми смо само људи као и ви. Ми вам прооведамо еванђеље, да се од ових испразности окренете живоме Богу, који је створио небо, земљу и море, и све у њима. ¹⁶Он је у прошлости* пустио све народе да иду својим путем, ¹⁷али вас ипак није оставио без сведочанства о себи: он вам чини добро, даје вам кишу са неба и родне године, обиље хране и радост у срцу.«

¹⁸И једва су их овим речима одвратили да им не принесу жртву.

¹⁹Али гада стигоше неки Јудеји из Антиохије и Иконијума и наговорише народ, па каменоваше Павла и одвукоше га ван града, мислећи да је мртав. ²⁰Када су се ученици окупили око њега, он устаде и уђе у град, а сутрадан с Варнавом оде у Дерву.

Повратак у Антиохију Сиријску

²¹Пошто су објавили еванђеље у том граду и стекли много ученика, вратише се у Листру, Иконијум и Антиохију. ²²Учвршћујући душе

* 14:16 у прошлости Дословно: у прошлим поколењима.

ученика, храбрили су их да остану у вери и говорили да у Божије царство треба ући кроз многе невоље. ²³ По црквама им поставише старешине и, уз молитву и пост, поверише их Господу, у кога су веровали.

²⁴ Прошавши кроз Писидију, стигоше у Памфилију. ²⁵ Када су објавили Реч у Перги, одоше у Аталију, ²⁶ па оданде отпловише за Антиохију, где су били поверени Божијој милости за дело које су сада завршили. ²⁷ Када су стигли, окупише цркву и известише о свему што је Бог учинио преко њих и како је и незнабошцима отворио врата вере. ²⁸ Потом дуже време остадоше тамо с ученицима.

Сабор у Јерусалиму

15 А неки дођоше из Јудеје, па почеше да уче браћу: »Ако се не обрежете по Мојсијевом обичају, не можете се спасти.«

² Када је између њих и Павла и Варнаве настала немала расправа и препирка, одредише Павла, Варнаву и још неке да, због овог спора, оду у Јерусалим апостолима и старешинама. ³ Тако их црква испрати на пут, а они су, пролазећи кроз Феникију и Самарију, причали о обраћењу незнабожаца, што сву браћу веома обрадова.

⁴ Када су стигли у Јерусалим, примише их црква, апостоли и старешине, а они известише шта је Бог учинио преко њих.

⁵ Али устадоше неки верници из фарисејске странке, па рекоше: »Незнабошци треба да се обрежу и треба да им се нареди да се држе Мојсијевог закона.«

⁶ Тада се апостоли и старешине окупише да размотре ово питање. ⁷ Пошто је дошло до велике препирке, устаде Петар, па им рече: »Браћо, ви знате да ме је још од првих дана Бог изабрао између вас да незнабошци из мојих уста чују реч еванђеља и поверују. ⁸ И Бог, који познаје срца, потврдио их је давши им Светога Духа као и нама ⁹ и није направио никакву разлику између нас и њих, очистивши њихово срце вером. ¹⁰ Зашто, дакле, сада искушавате Бога стављајући ученицима на врат јарам који ни наши праоци ни ми нисмо могли да носимо? ¹¹ Него, верујемо да смо спасени милошћу Господа Исуса, баш као и они.«

¹² Тада сви заћуташе, па послушаше Варнаву и Павла, који испричаше која је све знамења и чуда Бог преко њих учинио међу незнабошцима.

¹³ Када су они завршили, Јаков рече: »Браћо, слушајте ме. ¹⁴ Симон је описао како се Бог побринуо да између незнабожаца изабере народ за себе. ¹⁵ А с тим у складу су и речи пророка – као што је записано:

¹⁶ После овога ћу се вратити и поново подићи пали шатор Давидов;

из рушевина ћу га подићи и обновити ¹⁷ да Господа потраже преостали људи

и сви незнабошци који носе моје име, говори Господ, који то чини,«^{*}

¹⁸ а познато је од давнина.[†]

¹⁹ »Стога сматрам да не треба да отежавамо онима који се из незнабоштва окрећу Богу, ²⁰ него да им се поручи да се уздржавају од хране опогањене идолима, од блуда, од меса удављених животиња

* 15:17 Амос 9,11-12

† 15:18 в. Ис 45,21.

и од крви. ²¹ Јер, Мојсије има своје проповеднике у сваком граду још од најранијих времена* и сваке суботе се чита у синагогама.«

Писмо незнабошцима

²² Тада апостоли и старешине са целом црквом одлучише да између себе изаберу људе које ће са Павлом и Варнавом послати у Антиохију. Тако изабраше Јуду званог Варсава и Силу, водеће људе међу браћом, ²³ па по њима послаше ово писмо:

»Апостоли и старешине, браћа, браћи из незнабоштва у Антиохији, Сирији и Киликији, поздрав.

²⁴ Пошто смо чули да су неки од нас дошли, без наше заповести, и збунили вас речима и узнемирили вашу душу, ²⁵ једнодушно смо одлучили да изаберемо неке људе и да вам их пошаљемо с нашим драгима Варнавом и Павлом, ²⁶ људима који су своје животе ставили на коцку за име нашега Господа Исуса Христа. ²⁷ Стога шаљемо Јуду и Силу, а они ће вас о овом и усмено обавестити. ²⁸ Одлучили смо, Свети Дух и ми, да вас не оптерећујемо ничим више поврх ових неопходних ствари: ²⁹ да се уздржавате од хране жртвоване идолима, од крви, од меса удављених животиња и од блуда. Ако се будете чували свега овога, добро ћете чинити.

Остајте здраво.«

³⁰ Тако их, дакле, испратише на пут, и они одоше у Антиохију. Окупише све и предадоше им писмо. ³¹ Када су га људи прочитали,

обрадоваше се охрабрењу, ³² а Јуда и Сила, који су и сами били пророци, многим речима охрабрише и учврстише браћу. ³³ Пошто су тамо провели неко време, браћа их у миру испратише онима који су их послали. ³⁴ †³⁵ Павле и Варнава остадоше у Антиохији, учећи народ и са многим другима проповедајући Господњу реч.

Павле и Варнава се раздвајају

³⁶ После неког времена Павле рече Варнави: »Хајде да се вратимо и обиђемо браћу у свим градовима где смо проповедали Господњу реч, да видимо како су.«

³⁷ Варнава је хтео да са собом поведу и Јована званог Марко, ³⁸ али Павле је мислио да је боље да не воде онога који их је напустио у Памфилији и није с њима наставио дело. ³⁹ Тако дође до толико оштре размирице да се раздвојише један од другог: Варнава узе Марка и отплови за Кипар, ⁴⁰ а Павле изабра Силу и оде, пошто су га браћа поверила Господњој милости. ⁴¹ Ишао је по Сирији и Киликији и учвршћивао цркве.

Тимотеј се придружује Павлу и Сили

16 Тако Павле стиже у Дерву, па у Листру, где је живео ученик по имену Тимотеј. Он је био син Јудејке, вернице, а отац му је био Грк. ² О њему су добро говорила браћа у Листри и Иконијуму. ³ Павле хтеде да он путује с њим, па узе и обреза га због Јудеја који су живели у оним местима, јер су сви знали да му је отац Грк. ⁴ Путујући од града до града,

* 15:21 времена Дословно: поколења.

† 15:34 У неким рукописима стоји: послали, ³⁴ али Сила одлучи да остане.

предавали су одлуке које су донели апостоли и старешине у Јерусалиму да их се људи придржавају.⁵ Тако су се цркве учвршћивале у вери и њихов број је свакодневно растао.

Позив у Македонију

⁶Пропутовали су кроз Фригију и галатијски крај, пошто им је Свети Дух забранио да проповедају Реч у Азији.⁷ Када су дошли наомак Мисије, покушаше да уђу у Витинију, али им Исусов Дух не даде.⁸ Стога прођоше поред Мисије и стигоше у Троаду.

⁹Једне ноћи, Павле је имао виђење: неки Македонац је стајао и преклињао га, говорећи: »Пређи у Македонију и помози нам!«

¹⁰Пошто је он имао то виђење, настојали смо да што пре одемо у Македонију, уверени да нас је Бог позвао да им објавимо еванђеље.

Лидијино обраћење

¹¹Испловили смо из Троаде и отпловили право у Самотрак, а сутрадан до Неапоља,¹² па оданде до Филипа, римске колоније и главног града тог дела Македоније. У том граду остадосмо неколико дана,¹³ а у суботу изађосмо ван градске капије, према реци, где смо претпостављали да се налази богомоља. Тамо седосмо и почесмо да говоримо окупљеним женама.¹⁴ А слушала нас је и једна побожна жена по имену Лидија, продавачица пурпура из града Тијатире. Господ јој отвори срце да обрати пажњу на оно што је Павле говорио.

¹⁵А када су се она и њени укућани крстили, она нас замоли: »Ако сматрате да верујем у Господа, дођите и одседните у мојој кући.«

И наговори нас.

Павле и Сила у затвору

¹⁶Док смо једном ишли у богомољу, сусрете нас једна робиња. Била је опседнута духом који је прорицао будућност, па је гатањем доносила велику зараду својим господарима.

¹⁷Она пође за Павлом и за нама, вичући: »Ови људи су слуге Свевишњег Бога! Они вам објављују пут спасења!«

¹⁸Тако је радила много дана, па, када је то Павлу дојадило, он се окрену и рече духу: »Наређујем ти у име Исуса Христа: изађи из ње!«

И он истог часа изађе.

¹⁹Када су њени господари видели да им је пропала нада у зараду, ухватише Павла и Силу, па их одвукоше на трг пред поглаваре.²⁰ Доведоше их преторима и рекоше: »Ови људи уносе немир у наш град! Они су Јудеји²¹ и проповедају обичаје које ми, Римљани, не смемо да прихватимо ни извршавамо.«

²²Тада народ навали на Павла и Силу, а претори здераше одећу с њих и наредише да их ишибају.²³ Када су им задали много удараца, бацише их у тамницу и наредише тамничару да их добро чува.²⁴ Пошто је добио такво наређење, он их баци у унутрашњу тамницу, а ноге им стави у кладе.

²⁵Око поноћи, Павле и Сила су се молили и певали хвалоспеве Богу, а затвореници су их слушали.²⁶ Одједном настаде толико силан земљотрес да су се и затворски темељи пољуљали. Одмах се отворише сва врата и свима спадоше окови.²⁷ Тамничар се пробуди, па, кад је видео да су врата тамнице отворена, потеже мач да се убије, мислећи да су затвореници побегли.

²⁸ Али Павле га из свега гласа позва, рекавши: »Не чини себи зла! Сви смо овде!«

²⁹ Тада тамничар затражи светлост, па улете унутра и, дрхтећи од страха, баци се ницице пред Павла и Силу.

³⁰ Онда их изведе напоље и рече: »Господо, шта треба да учиним да се спасем?«

³¹ А они му одговорише: »Веруј у Господа Исуса, и спашћеш се и ти и твоји укућани.«

³² И објавише Господњу реч њему и свима у његовој кући. ³³ Он их, у тај исти ноћни сат, узе и опра им ране, а одмах потом крсти се он и сви његови.

³⁴ Онда их уведе у кућу и изнесе им да једу, радујући се са свом својом породицом што је поверовао у Бога.

³⁵ Када је свануло, претори послаше тамничару ликторе с наредбом: »Ослободи оне људе.«

³⁶ Тамничар о томе обавести Павла, рекавши: »Претори су поручили да вас ослободим. Зато сада изађите и идите у миру.«

³⁷ Али Павле им рече: »Истукли су нас јавно, без пресуде, иако смо римски грађани, и бацили нас у тамницу, а сад хоће да нас тајно избаце! Не! Него, нека они сами дођу и изведу нас.«

³⁸ Ликтори пренеше ове речи преторима, који се, када су чули да су Павле и Сила римски грађани, уплашише, ³⁹ па дођоше, извинише се и изведоше их, молећи их да оду из града. ⁴⁰ По изласку из тамнице, Павле и Сила одоше к Лидији, видеше се с браћом, охрабрише их, па одоше оданде.

У Солуну

17 Када су прошли кроз Амфипољ и Аполонију, стигоше у Солун, где је била јудејска синагога.

² Павле, по свом обичају, уђе к њима, па је три суботе с њима расправљао о Писмима, ³ објашњавајући и доказујући: »Требало је да Христос страда и да васкрсне из мртвих. А тај Христос је Исус кога вам ја објављујем.«

⁴ Неки од њих су били уверени, па се придружише Павлу и Сили, а тако и много побожних Грка и немали број угледних жена. ⁵ Али Јудеје обузе завист, па покупише неке зликовце с трга, окупише светину и изазваше метеж у граду. Онда навалише на Јасонову кућу, тражећи Павла и Силу да их изведу пред народ.

⁶ А кад их нису нашли, одвукоше Јасона и још неку браћу пред градске поглаваре, вичући: »И овамо су дошли они који су узбунили цео свет, ⁷ а Јасон их је примио у своју кућу! Сви они раде против царевих уредби, јер говоре да постоји други цар – Исус!«

⁸ Када су народ и градски поглавари то чули, узнемирише се, ⁹ па их ослободише тек када су од Јасона и осталих узели залог.

У Верији

¹⁰ Чим је пала ноћ, браћа послаше Павла и Силу у Верију. Када су стигли онамо, уђоше у јудејску синагогу. ¹¹ Тамо су људи били племенитији од оних у Солуну, па веома спремно прихватише Реч. Свакодневно су истраживали Писма да виде да ли је тако. ¹² И многи од њих повероваше, а тако и многе угледне Гркиње и немали број Грка.

¹³ Када су Јудеји из Солуна дознали да Павле и у Верији објављује Божију реч, дођоше, па и тамо подјарише и узбунише народ. ¹⁴ Тада браћа одмах послаше Павла у приморје, а Сила и Тимотеј остадоше у Верији. ¹⁵ Пратиоци одведоше Павла у Атину,

па, примивши заповест за Силу и Тимотеја да што брже дођу к њему, одоше.

У Атини

¹⁶ Док их је Павле чекао у Атини, био је огорчен, јер је видео да је град пун идола. ¹⁷ Са Јудејима и побожним Грцима расправљао је у синагоги, а сваког дана на тргу са онима који би се тамо затекли. ¹⁸ Тако с њим почеше да расправљају и неки филозофи – епикурејци и стоици.

Једни рекоше: »Шта овај брбљивац хоће да каже?«

А други: »Изгледа да објављује туђе богове« – пошто је проповедао еванђеље о Исусу и васкрсењу.

¹⁹ Онда га узеше и одведоше на Ареопаг, па му рекоше: »Можемо ли да знамо какво је то ново учење које износиш? ²⁰ Пуниш нам уши неким чудним стварима, па хоћемо да знамо шта је то.«

²¹ А сви Атињани и странци који су живели међу њима нису проводили време ни у чему другом осим у причању и слушању новости.

²² Тада Павле стаде наред Ареопага, па рече: »Атињани, по свему видим да сте веома побожни. ²³ Јер, док сам обилазио град и разгледао ваше светиње, пронашао сам и један жртвеник на коме пише: НЕПОЗНАТОМ БОГУ. Оно, дакле, што ви не познајете а поштујете – то вам објављујем.

²⁴ »Бог који је створио свет и све у њему, Господар је неба и земље и он не пребива у храмовима саграђенима руком, ²⁵ нити га људске руке послужују, као да му је нешто потребно. Јер, он је тај који свима даје живот и дах и све друго. ²⁶ Од једног човека створио је све народе да се населе по свој земљи,

одредивши времена и међе њиховог насељавања, ²⁷ да траже Бога, не би ли га некако напипали и нашли, иако он није далеко ни од једнога од нас. ²⁸ Јер, у њему живимо и мичемо се и јесмо – као што рекоше неки од ваших песника – ,његов смо род.«

²⁹ »Пошто смо, дакле, Божији род, не треба да мислимо да је божанско биће слично злату, сребру или камену, да је творевина људске вештине и маште. ³⁰ Не узимајући у обзир времена незнања, Бог сада заповеда свим људима на сваком месту да се покају, ³¹ пошто је одредио дан када ће праведно судити свету преко човека кога је одредио и о коме је свима пружио доказе васкрснувши га из мртвих.«

³² Када су чули да помиње васкрсење из мртвих, једни почеше да се ругају, а други рекоше: »О томе ћемо те други пут слушати.«

³³ Тако Павле оде од њих. ³⁴ Ипак, неки му се придружише и повероваше, међу њима Дионисије Ареопагита, жена по имену Дамара и други.

У Коринту

18 После тога Павле оде из Атине у Коринт. ² Тамо нађе неког Јудејина по имену Акила, који је био родом из Понта, а недавно је био стигао из Италије са својом женом Прискилом, пошто је Клаудије издао наредбу да сви Јудеји напусте Рим. Павле оде к њима, ³ а пошто су се бавили истим занатом као и он – израдом шатора – остаде да ради с њима. ⁴ А сваке суботе је расправљао у синагоги, уверавајући Јудеје и Грке.

⁵ Када су Сила и Тимотеј стигли из Македоније, Павле се посвети само Речи, сведочећи Јудејима да Исус јесте Христос.

⁶Али, пошто су му се противили и вређали га, он отресе своју одећу и рече им: »Ваша крв на ваше главе! Ја сам чист. Од сада идем незнабошцима.«

⁷И оде оданде, па уђе у кућу једног побожног човека по имену Титије Јуст, чија је кућа била одмах до синагоге. ⁸Крисп, старешина синагоге, поверова у Господа са свим својим укућанима. А повероваше и крстише се и многи Коринћани који су га чули.

⁹Једне ноћи Господ рече Павлу у виђењу: »Не бој се, него говори и немој да ућутиш. ¹⁰Јер, ја сам с тобом и нико те неће напасти ни нанети ти зло, пошто имам много људи у овом граду.«

¹¹Тако је Павле тамо остао годину и по дана, учећи људе Божијој речи.

¹²А када је Галион био проконзул Ахаје, Јудеји сложено навалише на Павла, па га изведоше пред суд, ¹³говорећи: »Овај човек наговара људе да противно Закону славе Бога.«

¹⁴Баш кад је Павле заустео да нешто каже, Галион рече Јудејима: »Да је овде у питању какав прекршај или злочин, имао бих разлога да вас саслушам, Јудеји. ¹⁵Али, пошто су посреди спорења око речи, именâ и вашег закона, решите то сами; у томе нећу да будем судија.«

¹⁶И истера их из суднице.

¹⁷Тада они сви дохватише Состена, старешину синагоге, па почеше да га бију пред судом. А Галион за то није нимало марио.

Прискила, Акила и Аполос

¹⁸Павле остаде тамо још неко време, а онда се опрости од браће,

па са Прискилом и Акилом отплови за Сирију. У Кенхреји обрија главу, јер је учинио завет. ¹⁹Када су стигли у Ефес, он их остави, па сâм уђе у синагогу и поче да расправља с Јудејима. ²⁰Они га замолише да остане још неко време, али он не пристаде, ²¹него се опрости и рече: »Ако Бог хоће, вратићу вам се.«

Онда отплови из Ефеса. ²²Када је стигао у Кесарију, оде горе* и поздрави цркву, па отпутова у Антиохију.

²³Пошто је тамо провео неко време, оде оданде, па је од места до места ишао кроз галатијски крај и Фригију и учвршћивао све ученике.

²⁴А у Ефес стиже неки Јудејин по имену Аполос, учен човек и одличан познавалац Писама, родом из Александрије. ²⁵Био је поучен о Господњем путу и са великим жаром је говорио и тачно учио о Исусу, иако је знао само за Јованово крштење. ²⁶Он поче смело да говори у синагоги, па, када су га чули Прискила и Акила, поведоше га к себи и тачније му објаснише Божији пут.

²⁷Пошто је одлучио да пође у Ахају, браћа га охрабрише и написаше ученицима да га приме. Када је стигао, био је од велике помоћи онима који су по милости поверовали ²⁸јер је у јавним расправама надмоћно победио Јудеје, доказујући кроз Писма да Исус јесте Христос.

У Ефесу

19 Док је Аполос био у Коринту, Павле је прошао кроз области у унутрашњости и стигао у Ефес.

* 18:22 горе Вероватно: у Јерусалим.

Тамо нађе неке ученике, ²па их упита: »Јесте ли примили Светога Духа кад сте поверовали?«

А они му одговорише: »Нисмо чак ни чули да постоји Свети Дух.«

³»Којим сте се, дакле, крштењем крстили?« упита их.

А они рекоше: »Јовановим крштењем.«

⁴»Јован је крштавао покајничким крштењем«, рече им Павле. »Он је народу говорио да верују у онога који за њим долази, то јест у Исуса.«

⁵Када су они то чули, крстише се у име Господа Исуса, ⁶а када је Павле на њих положио руке, Свети Дух сиђе на њих и они почеше да говоре језицима и да пророкују. ⁷Било их је укупно дванаестак.

⁸Тада Павле уђе у синагогу и три месеца је смело говорио, уверљиво расправљајући о Божијем царству.

⁹Али, како су неки од њих били тврдоглави и непокорни и пред свима оцрњивали Господњи пут, он оде од њих, одвојивши ученике, па је свакодневно расправљао у Тирановој школи. ¹⁰То потраја две године, тако да су сви становници Азије – Јудеји и Грци – чули Господњу реч.

Скевини синови

¹¹Бог је преко Павлових руку чинио необична чуда. ¹²Тако су чак и марамнице и кецеље које је он дотакао одношене болеснима, и они су били излечени од својих болести, а зли духови су излазили из њих.

¹³А неки Јудеји који су путовали унаоколо и истеривали зле духове покушаше да на опседнуте призову име Господа Исуса, говорећи:

»Заклињем вас Исусом кога проповеда Павле!«

¹⁴(Ти који су то чинили били су седморица синова јудејског првосвештеника Скеве.)

¹⁵Али зли дух им рече: »Исуса познајем, а и Павла знам, али ко сте ви?«

¹⁶И човек у коме је био зао дух скочи на њих, па их све савлада и толико изудара да су из оне куће истрчали голи и израђављени. ¹⁷То дознаше сви Јудеји и Грци који су живели у Ефесу и све их спопаде страх, па се име Господа Исуса још више величало.

¹⁸Многи од оних који су поверовали долазили су и отворено признавали* своја дела. ¹⁹Неколико оних који су се бавили врачањем сакупише своје књиге и пред свима их спалише. Када су их проценили, нађоше да им је вредност била око педесет хиљада драхми†. ²⁰Тако се Господњом снагом Реч ширила и јачала.

²¹После ових догађаја, Павле у Духу одлучи да прође кроз Македонију и Ахају, а онда да оде у Јерусалим, па рече: »Пошто тамо проведем неко време, треба да видим и Рим.«

²²Онда посла двојицу својих помоћника, Тимотеја и Ераста, у Македонију, а он сâм још неко време остаде у Азији.

Метез у Ефесу

²³У то време настаде немала узбуна због Пута. ²⁴Наиме, неки ковач сребра по имену Димитрије правео је Артемидине храмиће

* 19:18 признавали Или: исповедали.

† 19:19 педесет хиљада драхми Једна драхма је имала вредност једне наднице.

од сребра и доносио занатлијама немалу добит.

²⁵ Он окупи њих и раднике сличних заната, па рече: »Људи, ви знате да наше благостање долази од овог посла. ²⁶ Али, видите и чујете да је овај Павле убедио и завео доста народа не само у Ефесу него у готово целој Азији говорећи да нису богови они који су направљени рукама. ²⁷ Постоји опасност не само да овај наш занат изађе на рђав глас него и да храм велике богиње Артемиде изгуби свој значај и да своју величанственост изгуби богиња коју слави цела Азија и цео свет.«

²⁸ Када су ови то чули, спопаде их бес, па повикаше: »Велика је Артемида ефеска!«

²⁹ Тада се град ускомеша, па сви сложено упадоше у позориште и зграбише двојицу Павлових сапутника, Македонце Гаја и Аристарха. ³⁰ Павле хтеде да изађе пред народ, али му ученици не дадоше. ³¹ Чак му и неки азијарси, његови пријатељи, послаше поруку, преклињући га да се не показује у позоришту.

³² А на скупу су једни викали једно, други друго, јер је владала пометња – већина није ни знала зашто су се окупили. ³³ Тада Александру, кога су Јудеји изгурали напред, почеше да додају из светине. Он махну руком и хтеде да се брани пред народом, ³⁴ али, када су приметили да је Јудејин, сви су око два сата углас викали: »Велика је Артемида ефеска!«

³⁵ Онда градски писар умири светину и рече: »Ефесци! Има ли човека који не зна да је град Ефес чувар храма велике Артемиде и њеног кипа који је пао са неба?

³⁶ Пошто то није спорно, ви треба да се смирите и да ништа брзоплето

не чините. ³⁷ Јер, довели сте ове људе овамо иако нису покрали храм ни вређали нашу богињу. ³⁸ Ако, дакле, Димитрије и занатлије које су с њим хоће некога да туже, судови су отворени, а ту су и проконзули – па нека се туже. ³⁹ А ако тражите нешто више, то мора да се реши на законитом скупу. ⁴⁰ Јер, прети нам опасност да будемо оптужени за побуну због данашњих догађаја, а нема ниједног разлога којим бисмо могли да оправдамо ове нередe.«

⁴¹ И, када је то рекао, распусти скуп.

У Македонији и Грчкој

20 Када се метеж смирио, Павле посла по ученике, па се, охрабривши их, опрости од њих и отпутова у Македонију. ² Пошто је прошао кроз ту област и многим речима охрабрио људе, стиже у Грчку, ³ где остаде три месеца. А Јудеји сковаше заверу против њега баш кад је хтео да отплови за Сирију, па он одлучи да се врати кроз Македонију. ⁴ Пратили су га Сопатер син Пиров из Верије, Аристарх и Секунд из Солуна, Гај из Дерве и Тимотеј, Тихик и Трофим из Азије. ⁵ Они одоше напред, па су нас чекали у Троади. ⁶ Из Филипа испловисмо после Празника бесквасног хлеба и пет дана касније придружисмо им се у Троади, где остадосмо седам дана.

Евтих оживљен

⁷ Првога дана седмице окуписмо се да ломимо хлеб, а Павле им је говорио. И пошто је намеравао да наредног дана отпутује, продужи да говори све до поноћи. ⁸ У соби на спрату где смо се окупили било је много светиљки. ⁹ А младић по имену Евтих седео је на прозору. Пошто је Павле дуго говорио, он утону у дубок

сан. Када га је сан сасвим савладао, он паде са трећег спрата, а када га дигоше, већ је био мртав.

¹⁰ Павле сиђе, баци се на њега, обгрли га и рече: »Не узнемиравајте се, душа је још у њему.«

¹¹ Потом се врати горе, изломи хлеб и обедова. И још им је дуго, до зоре, говорио, па отпутова. ¹² А младића одведоше кући жива, неизмерно утешени.

Павле се опрашта од ефеских старешина

¹³ Ми пођосмо напред, на лађу, и отпловисмо за Асос, одакле је требало да повеземо Павла. Тако је, наиме, он одредио пошто је хтео да иде сам, пешице. ¹⁴ Када се састао с нама у Асосу, повезосмо га и стигосмо у Митилину. ¹⁵ Оданде испловисмо сутрадан и стигосмо надомак Хиоса. Наредног дана препловисмо до Самоса, а дан касније пристадосмо у Милиту. ¹⁶ Павле је, наиме, био одлучио да заобиђе Ефес, да се не би задржао у Азији, пошто је журио да, ако буде могуће, стигне у Јерусалим до Педесетнице.

¹⁷ Из Милита посла у Ефес по старешине цркве, ¹⁸ а када су они стигли, рече им: »Ви знате како сам се понашао све време док сам био с вама, од првог дана кад сам стигао у Азију. ¹⁹ Служио сам Господу са свом понизношћу и у сузама и искушењима која су ме снашла због јудејских завера. ²⁰ Нисам пропустио да вам објавим све што је за вас корисно и да вас учим јавно и по кућама. ²¹ Опомињао сам Јудеје и Грке да се

окрену Богу и да верују у нашега Господа Исуса.

²² »Сада, ево, окован Духом, идем у Јерусалим, а шта ће ме тамо снаћи, не знам. ²³ Само знам да ме у сваком граду Свети Дух опомиње и говори да ме чекају окови и невоље. ²⁴ Али није ми нимало стало до живота, само да завршим своју трку и службу коју сам примио од Господа Исуса – да сведочим за еванђеље о Божијој милости.

²⁵ »Сада, ево, знам да ми више никад ниједан од вас, међу којима сам боравио* проповедајући Царство, неће видети лице. ²⁶ Зато вам на данашњи дан изјављујем да нисам крив ни за чију смрт†, ²⁷ јер нисам пропустио да вам објавим сву Божију вољу. ²⁸ Пазите на себе и на цело стадо којем вас је Свети Дух поставио за надгледнике‡. Напасајте Божију цркву, коју је он стекао својом крвљу. ²⁹ Знам да ће се после мог одласка међу вас увући крвожедни вуци, који неће штетети стадо. ³⁰ Чак ће се и међу вама самима наћи људи који ће искривљавати истину да би за собом повукли ученике. ³¹ Стога будно пазите! Сетите се да три године, ни ноћу ни дању, нисам престајао да, са сузама, уразумљујем свакога од вас.

³² »Сада вас поверавам Богу и Речи његове милости, која је у стању да вас изгради и да вам да наследство међу свима који су освештани. ³³ Нисам жудео ни за чијим сребром, златом или одећом. ³⁴ И сами знате да су ове моје руке служиле мојим потребама и потребама оних који су били са мном. ³⁵ Свиме што сам чинио показао сам

*20:25 *боравио* Дословно: прошао.

†20:26 *да нисам ... смрт* Дословно: да сам чист од свачије крви.

‡20:28 *надгледнике* Или: епископе.

вам да тако – мукотрпним радом – треба помагати слабима, сећајући се речи које је изрекао Господ Исус: ‚Већа је срећа давати него примати.‘»

³⁶И, када је то рекао, клекну и са свима њима се помоли. ³⁷Тада сви бризнуше у плач, па се бацише Павлу у загрљај и изљубише га. ³⁸Највише их је заболело оно када је рекао да му више никад неће видети лице. Онда га отпратише на лађу.

Пут у Јерусалим

21 Када смо се опростили од њих, отпловисмо, и пловећи право, стигосмо на Кос, а сутрадан на Родос, па оданде у Патару. ²Тамо нађосмо лађу која иде до Феникије, па се укрцасмо и отпловисмо. ³Пошто смо угледали Кипар, остависмо га слева, па одједрисмо ка Сирији. Пристадосмо у Тиру, јер је лађа тамо требало да искрца терет. ⁴Тамо нађосмо ученике, па с њима остадосмо седам дана. А они су, кроз Духа, говорили Павлу да не иде у Јерусалим. ⁵Када су истекли ти дани, одосмо оданде и настависмо путовање, а они нас сви, са женама и децом, испратише до изван града. На обали клекнусмо и помолисмо се. ⁶Када смо се опростили једни од других, ми се укрцасмо на лађу, а они се вратише кући.

Долазак у Јерусалим

⁷Из Тира настависмо пловидбу и пристадосмо у Птолемаиди. Тамо поздрависмо браћу, па један дан остадосмо код њих. ⁸Сутрадан отпутовасмо и стигосмо у Кесарију, где уђосмо у кућу Филипа Еванђелисте, једног од Седморице, и остадосмо код њега. ⁹А он је

имао четири неудате кћери, које су пророковале.

¹⁰Пошто смо тамо провели неколико дана, из Јудеје стиже неки пророк по имену Агав. ¹¹Он нам приђе, узне Павлов појас, па веза себи ноге и руке и рече: »Ово говори Свети Дух: ‚Овако ће Јудеји у Јерусалиму везати човека чији је ово појас и предати га незнабошцима у руке.‘»

¹²Када смо то чули, почесмо и ми и мештани да преклињемо Павла да не иде у Јерусалим.

¹³Тада Павле рече: »Шта то радите? Плачете и цепате ми срце. За име Господа Исуса ја сам спреман не само да будем везан него и да умрем у Јерусалиму.«

¹⁴Пошто није дао да га наговоримо, одустандосмо, рекавши: »Нека буде како Господ хоће.«

¹⁵После тога* се спремисмо и одосмо у Јерусалим. ¹⁶А с нама су пошли и неки ученици из Кесарије, па нас поведоше Кипранину Мнасону, једном од првих ученика, да будемо његови гости.

¹⁷Када смо стигли у Јерусалим, браћа нас топло примише.

¹⁸Сутрадан Павле пође с нама Јакову, где су биле присутне и све старешине. ¹⁹Он их поздрави и потанко им исприча шта је, његовом службом, Бог учинио међу незнабошцима.

²⁰Када су они то чули, почеше да славе Бога, па рекоше Павлу: »Видиш ли, брате, колико хиљада Јудеја има који су поверовали и сви се они ревностно држе Закона? ²¹А о теби су обавештени да све Јудеје који су међу незнабошцима учиш да одбаце Мојсија, говорећи им да не обрезају своју децу и да не

*21:15 После тога Дословно: После тих дана.

живе по обичајима. ²² Дакле, шта да се ради? Они ће свакако чути да си дошао, ²³ па зато уради како ти кажемо. Код нас су четворица која су се заветовала. ²⁴ Узми их, изврши обред очишћења заједно с њима и плати за њих, да могу да обрију главу. Тада ће сви знати да није истина оно што су чули о теби, него да се и ти покораваш Закону. ²⁵ А што се тиче назбожаца који су поверовали, њима смо послали нашу одлуку да треба да се уздржавају од жртвованог идолима, од крви, од меса удављених животиња и од блуда.»

²⁶ Сутрадан Павле узео оне људе, па заједно с њима изврши обред очишћења. Онда уђе у Храм да објави када ће истећи дани очишћења и када ће бити принете жртве за сваког од њих.

Павле ухваћен

²⁷ Када је тих седам дана већ готово прошло, видеше га у Храму неки Јудеји из Азије, па узбунеше сав народ и зграбише га.

²⁸ »Израелци, помагајте!« повикаше. »Ово је онај који свуда све људе учи против нашег народа, нашег закона и овог места! Чак је и Грке увео у Храм и оскврнавио ово свето место!«

²⁹ Пре тога су, наиме, видели Трофима Ефесца с њим у граду, па су мислили да га је Павле и у Храм увео.

³⁰ Цео град се ускомеша и народ се стрча са свих страна. Павла зграбише, па га извукоше из Храма. А врата се истог часа затворише. ³¹ Док су они покушавали да га убију, стиже глас до главног заповедника чете да је цео Јерусалим у пометњи. ³² Он одмах узео војнике и капетане, па се стрча до њих, а они, кад видеше

заповедника и војнике, престадоше да ударају Павла.

³³ Заповедник приђе Павлу, ухвати га и нареди да га вежу са два ланца, па поче да се распитује ко је он и шта је учинио. ³⁴ А из гомиле су једни викали једно, а други друго. Пошто због метежа није могао ништа поуздано да утврди, заповедник нареди да Павла одведу у касарну. ³⁵ Када је Павле стигао до степеништа, народ је толико насртао да су војници морали да га понесу. ³⁶ Силан народ је, наиме, ишао за њим и викао: »Погуби га!«

Павле се брани пред народом

³⁷ Када је требало да га уведу у касарну, Павле упита заповедника: »Да ли смем нешто да ти кажем?«

А овај рече: »Зар знаш грчки? ³⁸ Онда ти ниси онај Египћанин који је пре неколико дана дигао буну и у пустињу повео четири хиљаде сикарија?«

³⁹ »Ја сам Јудејин из Тарса у Киликији«, рече Павле, »грађанин знаменитог града. Молим те, дозволи ми да се обратим народу.«

⁴⁰ Када му је заповедник дозволио, Павле стаде на степениште и махну руком народу, па настаде тајац. Он онда проговори на хебрејском језику и рече:

22 »Браћо и очеви, саслушајте сада моју одбрану.«

² Када су чули да им се обраћа на хебрејском језику, они се још више утишаше.

Он рече: ³ »Ја сам Јудејин, рођен у Тарсу у Киликији, али сам одрастао у овом граду. Код Гамалиилових ногу сам васпитан тачно по Закону праотаца. Ревносно сам служио Богу као и сви ви данас. ⁴ Следбенике овога Пута прогонио сам до смрти.

Мушкарце и жене сам окивао и предавао у тамнице, ⁵као што првосвештеник и све старешине могу да посведоче. Од њих сам добио писма за браћу у Дамаску, па сам пошао да оне који су тамо били доведем у Јерусалим у оковима да буду кажњени.«

Павле говори о свом обраћењу

(Дан 9,1-19; 26,12-18)

⁶»Али, док сам путовао и приближавао се Дамаску, око поднева силна светлост са неба изненада засја око мене.

⁷»Падох на земљу и зачух глас како ми говори: ‚Савле, Савле, зашто ме прогониш?‘

⁸»Ја упитах: ‚Ко си ти, Господе?‘

»А он ми рече: ‚Ја сам Исус Назарећанин, кога ти прогониш.‘

⁹»Моји сапутници су видели светлост, али нису чули глас онога који ми је говорио.

¹⁰»Шта да учиним, Господе?‘ упитах.

»А Господ ми рече: ‚Устани и иди у Дамаск. Тамо ће ти бити речено све што ти је одређено да учиниш.‘

¹¹»Како нисам видео, због сјаја оне светлости, моји сапутници ме поведоше за руку, па тако уђох у Дамаск.

¹²»А неки Ананија, човек побожан по Закону и веома угледан међу свим Јудејима који су тамо становали, ¹³дође к мени, стаде поред мене и рече ми: ‚Брате Савле, прогледај!‘ И ја истог часа прогледах и видех га.

¹⁴»Он рече: ‚Бог наших праотаца предодредио те је да упознаш његову вољу, да видиш Праведника и да чујеш глас из његових уста. ¹⁵Јер, ти ћеш му пред свим људима бити сведок за оно што си видео и чуо. ¹⁶А сад, шта чекаш? Устани и крсти се, и

спери своје грехе, призивајући његово име.‘«

Павлово послање незнабошцима

¹⁷»Када сам се вратио у Јерусалим и молио се у Храму, падох у занос ¹⁸и видех Господа.

»„Пожури“, рече ми, „и одмах иди из Јерусалима, јер неће прихватити твоје сведочанство о мени.“

¹⁹»Ја рекох: „Господе, они знају да сам бацао у тамнице и тукао по синагогама оне који у тебе верују. ²⁰И када се проливала крв твога сведока Стефана, и ја сам тамо стајао, одобравајући и чувајући одећу оних који су га убијали.“

²¹»А он ми рече: „Хајде! Послаћу те далеко – незнабошцима.“

Павле римски грађанин

²²Слушали су га до ове речи, а онда повикаше: »Уклони таквога са земље! Не треба да живи!«

²³Док су они викали, витлали оргачима и бацали прашину у ваздух, ²⁴заповедник нареди да Павла одведу у касарну, избичују га и испитају, да би дознао зашто су тако викали на њега.

²⁵Али, када су га полегли и везали каишевима, Павле упита капетана који је тамо стајао: »Зар смете да бичујете римског грађанина коме још није суђено?«

²⁶Када је капетан то чуо, приђе заповеднику и обавести га рекавши: »Шта то хоћеш да урадиш? Овај човек је римски грађанин.«

²⁷Заповедник приђе Павлу и упита: »Реци ми, јеси ли ти римски грађанин?«

»Јесам«, одговори Павле.

²⁸»Мене је стајало прилично новца да стекнем ово грађанство«, рече заповедник.

А Павле одврати: »Ја сам се с њим и родио.«

²⁹И одмах од њега одступише они који су хтели да га испитају. А заповедник се уплаши када је сазнао да је Павле, кога је он везао, римски грађанин.

Павле пред Синедрионом

³⁰Сутрадан га заповедник ослободи, а пошто је хтео поуздано да сазна за шта га Јудеји оптужују, нареди првосвештеницима и целом Синедриону да се окупе, па доведе Павла и постави га пред њих.

23 Павле погледа у Синедрион, па рече: »Браћо, ја сам све до дана данашњег са потпуно чистом савешћу живео служећи Богу.«

²На то првосвештеник Ананија нареди онима који су стајали до њега да Павла ударе по устима.

³Тада му Павле рече: »Тебе ће ударити Бог, зиде окречени! И ти си сео овде да ми судиш по Закону, а противно Закону наређујеш да ме ударе!«

⁴»Зар се усуђујеш да вређаш Божијег првосвештеника!« рекоше присутни.

⁵А Павле рече: »Нисам знао, браћо, да је првосвештеник. Јер, записано је: ,Не говори рђаво о поглавару свога народа.«*

⁶Тада Павле, знајући да су неки од њих садукеји, а други фарисеји, повика у Синедриону: »Браћо, ја сам фарисеј, син фарисеја! Суди ми се због наде у васкрсење мртвих!«

⁷И, када је то рекао, настаде препирка између фарисеја и садукеја, и окупљени се поделише. ⁸Садукеји, наиме, говоре да нема васкрсења, ни

анђела, ни духа, а фарисеји све то признају.

⁹Дуже се силна граја, а неки учитељи закона из фарисејске странке устадоше, па почеше жестоко да расправљају, говорећи: »Не налазимо да је овај човек учинио неко зло. Јер, шта ако му је говорио дух или анђеоло?«

¹⁰Када се препирка веома заоштрила, заповедник се уплаши да ће Павла растргнути, па нареди да војници сиђу и да га на силу уклоне од њих и одведу у касарну.

¹¹Следеће ноћи Господ стаде пред Павла и рече: »Само храбро. Јер, како си о мени сведочио у Јерусалиму, тако треба да сведочиш и у Риму.«

Завера против Павла

¹²Када је свануло, Јудеји сковаше заверу и заклеше се да неће ни јести ни пити док Павла не убију. ¹³А оних који су сковали заверу било је више од четрдесет.

¹⁴Они одоше првосвештенику и старешинама и рекоше: »Свечано смо се заклели да ништа не окусимо док не убијемо Павла. ¹⁵Стога сада ви и Синедрион поднесите захтев заповеднику да вам га доведе, под изговором да бисте хтели тачније да испитате његов случај, а ми смо спремни да га убијемо пре него што стигне овамо.«

¹⁶Али син Павлове сестре чу за ову заверу, па оде, уђе у касарну и то јави Павлу.

¹⁷Павле позва к себи једног капетана и рече: »Одведи овог младића заповеднику, јер има о нечему да га обавести.«

¹⁸Капетан га узе и одведе заповеднику и рече: »Затвореник

*23:5 2. Мојс 22,28

Павле ме је позвао к себи и замолио ме да ти доведем овог младића, јер има о нечему да те обавести.«

¹⁹ Заповедник узе младића за руку, па га одведе на страну и упита: »О чему имаш да ме обавестиш?«

²⁰ А он рече: »Јудеји су се договорили да те замоле да сутра доведеш Павла у Синедрион, под изговором да хоће тачније о њему да се распитају. ²¹ Ти, дакле, не дај да те они наговоре, јер више од четрдесет њих вреба на њега у заседи. Заклели су се да неће ни јести ни пити док га не убију. И већ сад су спремни, само чекају твој пристанак.«

²² Тада заповедник отпусти младића, наредивши му: »Ником не причај да си ме о овоме обавестио.«

Павле премештен у Кесарију

²³ Онда позва двојицу својих капетана и рече: »Спремите две стотине војника, седамдесет коњаника и две стотине копљаника да у девет сати вечерас* крену у Кесарију. ²⁴ Опремите и јахаће животиње на којима ће јахати Павле и безбедно га отпремите намеснику Феликсу.«

²⁵ Потом написа писмо следеће садржине:

²⁶ »Клаудије Лисија, уваженом намеснику Феликсу, поздрав.

²⁷ Овог човека су ухватили Јудеји и хтели су да га убију, али ја сам дошао са својим војницима и избавио га пошто сам сазнао да је римски грађанин. ²⁸ Желео сам да сазнам за шта га оптужују, па сам га одвео у њихов Синедрион. ²⁹ Утврдио сам да га оптужују због неких спорних питања из њиховог закона и да није крив

ни за шта што би заслуживало смрт или тамницу. ³⁰ А кад ми је јављено да је против њега скована завера, одмах сам га послао теби, а његове тужитеље сам упутио да теби кажу за шта га оптужују.«

³¹ Војници по заповести узеше Павла и ноћу га одведоше у Антипатриду. ³² Сутрадан оставише коњанике да с њим продуже даље, а они се вратише у касарну. ³³ Када су стигли у Кесарију, предадоше намеснику писмо и доведоше Павла пред њега. ³⁴ Намесник прочита писмо, па га упита из које је покрајине.

Када је чуо да је из Киликије, ³⁵ рече: »Саслушаћу те када стигну твоји тужитељи«, па нареди да га чувају у Иродовом двору.

Павле пред Феликсом

24 Пет дана касније, у Кесарију стигоше првосвештеник Ананија и неколико старешина са неким Тертулом, адвокатом, па намеснику изнесе оптужбе против Павла.

² Када су Павла позвали да уђе, Тертул поче да га оптужује, говорећи: »Ми уживамо велики мир захваљујући теби, а твоја далековидост је донела побољшања овом народу, ³ и ми то, уважени Феликсе, на сваки начин и на сваком месту са свом захвалношћу признајемо. ⁴ Али, да те више не замарам. Молим те да нас у својој доброти укратко саслушаш.

⁵ »Открили смо, наиме, да је овај човек права куга. Он подстиче буне међу Јудејима свуда по свету и коловођа је назаренске секте. ⁶ Чак је

*23:23 у девет сати вечерас Дословно: од трећег часа ноћи.

и Храм покушао да оскврнави, али смо га ухватили. ⁷*⁸ Ако га испиташ, моћи ћеш и сâм од њега да сазнаш све за шта га оптужујемо.»

⁹ А Јудеји га подржаше, потврђујући да је све то тачно.

¹⁰ Када му је намесник махнуо да говори, Павле рече: »Пошто знам да си већ много година судија у овом народу, мирне душе износим своју одбрану. ¹¹ Можеш да провериш да нема више од дванаест дана како сам стигао у Јерусалим да се поклоним Богу. ¹² Нису ме затекли да се с неким препирем у Храму, ни да буним народ по синагогама или у граду ¹³ и не могу да ти докажу оно за шта ме сада оптужују. ¹⁴ Али, ово ти признајем: Богу наших праотаца служим у складу са Путем, који зову сектом. Верујем у све што је у складу са Законом и што је записано у Пророцима. ¹⁵ И ја имам наду у Бога, као што је и ови сами имају – да ће бити васкрсење и праведних и неправедних. ¹⁶ Зато се увек веома трудим да ми савест буде чиста пред Богом и људима.

¹⁷ »Дошао сам после неколико година да свом народу донесем помоћ и да принесем жртве. ¹⁸ Док сам то чинио, затекоше ме у Храму, очишћена, а не са гомилом или у метежу. ¹⁹ Али неки Јудеји из Азије... они би требало да се нађу пред тобом и изнесу своје оптужбе, ако шта имају против мене. ²⁰ Или, нека ови овде кажу који су мој злочин нашли кад сам стајао пред Синедрионом, ²¹ осим ако то није оно што сам повикао док сам стајао међу њима: ‚Ви ми данас судите због васкрсења мртвих‘.»

²² Тада Феликс, који је био добро обавештен о Путу, одгоди саслушање, рекавши: »Када дође заповедник Лисија, решићу ваш случај.«

²³ Онда нареди капетану да Павла чувају, али да има неке олакшице и да ником од његових не бране да се стара о њему.

²⁴ Неколико дана касније, дође Феликс са својом женом Друсилом, која је била Јудејка, па посла по Павла. Слушао га је како говори о вери у Исуса Христа, ²⁵ али када је Павле почео да расправља о праведности, уздржљивости и будућем суду, Феликса обузе страх, па рече: »Сад иди, а кад нађем времена, позваћу те.«

²⁶ Уз то се надао да ће му Павле дати новца. Зато га је често позивао и разговарао с њим.

²⁷ После две године, Феликса наследи Поркије Фест. А пошто је желео да угоди Јудејима, Феликс остави Павла у оковима.

Павле пред Фестом

25 Три дана по свом доласку у покрајину[†], Фест оде из Кесарије у Јерусалим. ² Тамо му првосвештеници и јудејски поглавари изнеше своје оптужбе против Павла и замолише га ³ да им учини услугу и Павла премести у Јерусалим – пошто су спремали заседу да га на путу убију.

⁴ Али Фест одговори да Павла чувају у Кесарији и да ће ускоро и он сам онамо.

⁵ »Нека неки од ваших вођа пођу са мном«, рече, »и нека човека оптуже ако је за нешто крив.«

***24:7** У неким рукописима стоји: ухватили и хтели смо да му судимо по нашем закону. ⁷ Али, дође заповедник Лисија и са великом силом га оте из наших руку ⁸ и нареди његовим тужитељима да дођу пред тебе.

[†]**25:1** *покрајину* То јест: Јудеју.

⁶Пошто је код њих провео не више од осам или десет дана, оде у Кесарију. Већ сутрадан седе на судијску столицу и нареди да доведу Павла. ⁷Када се Павле појавио, окружише га Јудеји који су дошли из Јерусалима и изнесе многе озбиљне оптужбе против њега, које нису могли да докажу.

⁸А Павле се овако бранио: »Нисам се ничим огрешико о јудејски Закон, ни о Храм, ни о цара.«

⁹Али Фест, пошто је хтео да угоди Јудејима, рече му: »Хоћеш ли да идеш у Јерусалим, да ти се тамо преда мном суди за ово?«

¹⁰»Ја стојим пред царским судом«, рече Павле, »и овде треба да ми се суди. Јудејима нисам учинио никакво зло, као што и сâм добро знаш.

¹¹Ако сам крив, или ако сам учинио нешто што заслужује смрт, не бежим од смрти. Али, ако су неосноване оптужбе које ови људи износе против мене, нико ме не може изручити њима. Улажем призив цару.«

¹²Пошто се саветовао са својим већем, Фест одговори: »Цару си уложио призив, цару ћеш и ићи.«

Павле пред Агрипом и Верником

¹³Неколико дана касније, у Кесарију стигоше цар Агрипа и Верника да поздраве Феста.

¹⁴Пошто су се тамо задржали више дана, Фест изложи цару Павлов случај, говорећи: »Овде је неки човек кога је Феликс оставио као затвореника. ¹⁵Кад сам био у Јерусалиму, оптужише га првосвештеници и јудејске старешине и затражише да буде осуђен. ¹⁶Ја им рекох да код Римљана није обичај да некога изруче пре него што се он, оптужени,

суочи са тужитељима и добије прилику да се брани од оптужбе.

¹⁷Стога нисам одуговлачио када су дошли овамо са мном, него одмах сутрадан седох на судијску столицу и наредих да доведу тог човека.

¹⁸Његови тужитељи га окружише, али га не оптужише ни за један злочин који сам ја очекивао, ¹⁹него су се с њим препирали о питањима њихове вере и о неком Исусу, који је умро, мада Павле тврди да је жив.

²⁰Не сналазећи се у таквој препирци, упитао сам га да ли би хтео да иде у Јерусалим, па да му се тамо суди за то. ²¹Али, пошто се Павле позвао на своје право да га ми чувамо до одлуке његовог величанства, наредих да буде чуван док га не пошаљем цару.«

²²Тада Агрипа рече Фесту: »И сâм бих волео да чујем тог човека.«

А овај рече: »Чућеш га сутра.«

²³Сутрадан Агрипа и Верника дођоше у великом сјају и, са главним заповедницима и градским угледницима, уђоше у судницу, а Фест нареди да доведу Павла.

²⁴Тада Фест рече: »Царе Агрипа, и сви ви који сте присутни, погледајте овог човека. Због њега ме салеће цела јудејска заједница, и у Јерусалиму и овде, и виче да он више не треба да живи. ²⁵Али ја нисам нашао да је он учинио нешто што заслужује смрт, а пошто је он сам уложио призив његовом величанству, одлучио сам да га пошаљем. ²⁶Пошто немам ништа одређено о њему да напишем господару, извео сам га пред вас – пре свега пред тебе, царе Агрипа – да бих после овог испитивања имао шта да напишем. ²⁷Мислим, наиме, да је неразумно послати затвореника, а не навести за шта се окривљује.«

Павле се брани пред Агрипом

26 Тада Агрипа рече Павлу: »Допушта ти се да говориш у своју одбрану.«

Павле испружи руку и поче своју одбрану: ²»Царе Агрипа, сматрам се срећним што ћу данас пред тобом да се браним од свега онога за шта ме Јудеји оптужују, ³поготово зато што ти знаш све јудејске обичаје и спорна питања. Стога те молим да ме стрпљиво саслушаш.

⁴»Свим Јудејима је познат мој живот, који сам од своје најраније младости провео у свом народу, у Јерусалиму. ⁵Одавно ме познају и могли би, кад би хтели, да посведоче да сам, као фарисеј, живео у складу са захтевима најстроже странке наше вере. ⁶А сада стојим пред судом због наде у обећање које је Бог дао нашим праоцима ⁷и чијем испуњењу се нада наших дванаест племена, свесрдно и даноноћно служећи Богу. Због те наде, царе, Јудеји ме оптужују. ⁸Зашто сматрате невероватним да Бог васкрсава мртве?

⁹»И ја сам мислио да свим силама треба да се борим против имена Исуса Назарећанина. ¹⁰Ево шта сам чинио у Јерусалиму: многе свете сам бацио у тамницу пошто сам добио овлашћење од првосвештеника. А кад су их убијали, ја сам са тим био сагласан. ¹¹И по свим синагогама мучењем сам их присиљавао да хуле. До те мере сам био бесан на њих да сам их прогонио и у страним градовима.«

Павле говори о свом обраћењу

(Дан 9,1-19; 22,6-16)

¹²»Тако сам, са овлашћењем и одобрењем првосвештеника, ишао и у Дамаск. ¹³Усред бела дана, царе, док

сам путовао, видех светлост са неба, која сјајније од сунца обасја мене и моје сапутнике. ¹⁴Сви попадасмо на земљу, а ја зачух глас како ми на хебрејском језику говори: ‚Савле, Савле, зашто ме прогониш? Тешко је против остана ритати се!‘

¹⁵»Ја упитах: ‚Ко си ти, Господе?‘

»А Господ рече: ‚Ја сам Исус, кога ти прогониш. ¹⁶Него, устани и стани на ноге. Показао сам ти се да те поставим за служитеља и сведока овога што си од мене видео и онога што ћу ти још показати. ¹⁷Ја ћу те избављати од твог народа и од незнабожаца, којима те шаљем ¹⁸да им отвориш очи, да се од таме окрену светлости и од Сатанине власти Богу и да верујући у мене приме опроштење грехâ и удео међу освештанима.‘

¹⁹»Зато, царе Агрипа, нисам био непокоран небеском виђењу, ²⁰него сам, прво онима у Дамаску, онда онима у Јерусалиму и по целој јудејској земљи, па незнабошцима, проповедао да се покају и окрену Богу и да чине дела достојна покајања.

²¹»Због тога су ме Јудеји ухватили док сам био у Храму и покушали да ме убију. ²²Али, с Божијом помоћи до дана данашњег сведочим и малом и великом, не говорећи ништа осим оног што су Пророци и Мојсије рекли да ће се догодити: ²³да ће Христос страдати и, као први који је васкрсао из мртвих, објавити светлост нашем народу и незнабошцима.«

²⁴Док се он тако бранио, Фест повика: »Булазниш, Павле! Велика ученост ти је помутила разум.«

²⁵»Не булазним, уважени Фесте«, одговори Павле, »него истините и разумне речи говорим. ²⁶Цар је у ово добро упућен и њему могу да говорим слободно. Не верујем да му је било

шта од овог непознато, јер то се није догодило у неком запећку. ²⁷Царе Агрипа, верујеш ли пророцима? Знам да верујеш.»

²⁸Тада Агрипа рече Павлу: »Још мало и убедићеш ме да постанем хришћанин!«

²⁹»Мало или много«, рече Павле, »ја се молим Богу да не само ти већ и сви ови који ме данас слушају постану као ја – изузев ових окова.«

³⁰Тада усташе цар, намесник, Верника и они који су с њима седели, ³¹па, када су се повукли, разговарали су међу собом, говорећи: »Овај човек не чини ништа што заслужује смрт или окове.«

³²А Агрипа рече Фесту: »Да није уложио призив цару, могао би да буде ослобођен.«

Павле плови у Рим

27 Када је одлучено да отпловимо у Италију, Павла и неке друге затворенике предадоше капетану Царске чете који се звао Јулије. ²Укрцасмо се на једну адрамитску лађу која је ишла до места у азијском приморју и отпловисмо. А с нама је био и Аристарх, Македонац из Солуна. ³Сутрадан пристадосмо у Сидону, а Јулије, који је човечно поступао с Павлом, допусти му да оде до својих пријатеља, да се ови побрину за његове потребе.

⁴Када смо се одвезли оданде, запловисмо у заветрини Кипра, јер смо имали противан ветар. ⁵Препловисмо море дуж обала Киликије и Памфилије и стигосмо у Миру Ликијску. ⁶Тамо капетан нађе једну александријску лађу која је ишла за Италију, па нас укрца на њу.

⁷Неколико дана смо пловили споро и једва се примакосмо Книду. Пошто нам ветар није допуштао да

пристанемо, код Салмоне уђосмо у заветрину Крита, ⁸па, пловећи дуж њега, на једвите јаде стигосмо до места званог Добра Пристаништа, близу којег је био град Ласеја.

⁹Много времена је било изгубљено и пловидба је већ постала погибелна, јер је и Пост био прошао, па Павле поче да их опомиње.

¹⁰»Људи«, рече им, »видим да ће наше путовање бити веома тегобно и да ће донети велику штету не само терету и лађи већ и нашим животима.«

¹¹Али капетан је више веровао кормилару и власнику лађе него Павловим речима. ¹²Пошто лука није била погодна за зимовање, већина одлучи да се отплови оданде и да се, буде ли могуће, стигне до Феникса, критске луке која гледа на југозапад и северозапад.

Олуја

¹³Када је задувао слаб јужни ветар, помислише да ће остварити свој наум, па дигосе сидро и запловише дуж обале Крита. ¹⁴Али недуго затим са острва задува олујни ветар звани североисточњак, ¹⁵захвати лађу, која није могла да му се одупре, па пустисмо да нас носи. ¹⁶Док смо пловили у заветрини острвца које се зове Клауда, тешком муком дохватисмо чамац. ¹⁷Дигосе га на палубу, па ужадима опасаше лађу. Плашећи се да се не насучу у Сирти, спустише главно сидро, и тако их је даље носило.

¹⁸Пошто нас је олуја жестоко захватила, сутрадан почеше да избацују товар, ¹⁹а трећег дана избацише бродску опрему. ²⁰Пошто се ни сунце ни звезде не показаше неколико дана, а олуја није попуштала, несташе сваке наде да

ћемо се спасти. ²¹ А већ дуго се није ни јело.

Тада Павле стаде пред њих и рече: »Људи, требало је послушати мене и не испловљавати са Крита. Тада бисте избегли ову невољу и штету. ²² Али и сад вам саветујем да се разведристе, јер ниједан од вас неће изгубити свој живот, само ће лађа бити изгубљена. ²³ Ноћас, наиме, стаде пред мене анђеос Бога коме припадам и коме служим ²⁴ и рече: „Не бој се, Павле. Ти треба да станеш пред цара. И, ево, Бог ти је поклатио све ове који с тобом плове.“ ²⁵ Зато, разведристе се, људи, јер верујем Богу да ће бити баш тако како ми је речено. ²⁶ Само, треба да се насучемо на једно острво.«

Бродолом

²⁷ Четрнаесте ноћи откако нас је носило по Адрији*, морнари наслутише да је копно близу, ²⁸ па бацише висак и измерише двадесетхвати† дубине. Мало касније поново бацише висак и измерише петнаестхвати‡. ²⁹ Плашећи се да не налетимо на гребене, спустише четири сидра са крме, једва чекајући да сване.

³⁰ Када су, с намером да побегну, морнари спустили чамац у море, претварајући се да желе да спусте нека сидра с прамца, ³¹ Павле рече капетану и војницима: »Ако ови људи не остану на броду, ви се нећете спасти.«

³² Тада војници пресекоше ужад чамца и пустише га да падне.

³³ Пред свануће, Павле поче све да их наговара да нешто поједу говорећи: »Данас је четрнаести дан

како чекате у неизвесности, без јела, ништа не окусивши. ³⁴ Сада вас молим да једете, јер је то за ваше спасење. А ниједном од вас неће пасти ни длака с главе.«

³⁵ И то рекавши, узео хлеб и пред свима захвали Богу, па га изломи и поче да једе. ³⁶ Сви се разведрише, па се и сами прихватише јела. ³⁷ А на лађи је било укупно две стотине седамдесет шест људи. ³⁸ Пошто су се најели, почеше да растеређују лађу бацајући жито у море.

³⁹ Када је свануло, не препознаше копно, али угледаше једну увалу са пешчаном обалом, па одлучише, буде ли могуће, да на њу навезу лађу. ⁴⁰ Одвезаше сидра и пустише их у море, а истовремено олабавише ужад на крмама. Онда предње једро разапеше према ветру и заплочише ка обали, ⁴¹ али лађа налете на гребен и насука се. Прамац се заглави и остаде непокретан, а крма се ломила под силином таласа.

⁴² Тада војници хтедохе да побију затворенике, да неки не би отпливао и побегао. ⁴³ Али капетан је хтео да спасе Павла, па осујети њихов наум. Он нареди да они који знају да пливају први скоче у море и изађу на обалу, ⁴⁴ а остали на даскама или олупинама лађе. Тако сви безбедно стигоше на копно.

На Малти

28 Када смо се тако спасли, сазнасмо да се острво зове Малта. ² Домороци нам исказаше необичну љубазност. Наложеше ватру и све нас примише, јер је

*27:27 Адрију У оно време се назив »Адрија« односио и на Јадран и на део Медитерана који се простире далеко на југ од Италије.

†27:28 двадесетхвати Око 37 метара.

‡27:28 петнаестхвати Око 27 метара.

почела киша и било је хладно. ³Павле накупи нарамак грана, али, док га је стављао на ватру, због врелине изађе змија и припи му се уз руку.

⁴Када су домороци видели како му змија виси са руке, рекоше један другом: »Мора да је овај човек убица. Спасео се од мора, али Правда му не да да живи.«

⁵Али Павле отресе животињу у ватру и ништа му није било. ⁶А они су очекивали да ће да отекне или да ће одједном да падне мртав. Када су, после дугог чекања, видели да му се ништа необично није десило, променише мишљење, па почеше да говоре да је бог.

⁷А у близини се налазило имање поглавара острва, који се звао Публије. Он нас прими у свој дом и три дана нас је љубазно гостио.

⁸А Публијев отац је лежао, јер су га мучиле грозница и срдобоља. Павле уђе код њега, помоли се, па положи руке на њега и излечи га. ⁹После тога почеше да долазе и други болесни са острва, и беху излечени. ¹⁰Због тога нам указаше многе почести, а кад смо одлазили, снабдеше нас оним што нам је било потребно.

Долазак у Рим

¹¹Отпловили смо три месеца касније на једној александријској лађи која је презимила на острву, а заштитни знак су јој били Диоскури*. ¹²Стигосмо у Сиракузу, где остадосмо три дана. ¹³Оданде испловисмо и стигосмо у Регијум. Сутрадан задува јужни ветар, па за два дана стигосмо у Путеоле. ¹⁴Тамо нађосмо браћу, која нас замолише да код њих останемо седам дана.

Тако стигосмо и у Рим. ¹⁵Тамошња браћа сазнаше за наш долазак, па нам изађоше у сусрет све до Апијевог Трга и Три Крчме. Када их је Павле угледао, захвали Богу и охрабри се. ¹⁶Када смо ушли у Рим, Павлу допустише да станује одвојено, са једним војником који га је чувао.

Павле проповеда у Риму

¹⁷После три дана, Павле позва истакнуте Јудеје, па, када су се окупили, рече им: »Браћо, иако нисам учинио ништа против нашег народа ни против обичаја наших праотаца, у Јерусалиму ме окованог предадоше Римљанима. ¹⁸Они ме испиташе и хтедоше да ме ослободе, јер нисам био крив ни за шта што заслужује смрт. ¹⁹Али Јудеји се успротивише, па сам био приморан да уложим призив цару – али не да бих изнео неку оптужбу против свог народа. ²⁰То је разлог што сам вас замолио да дођете да разговарам с вама, јер сам због Израелове наде окован овим ланцем.«

²¹»Нисмо о теби примили никакво писмо из Јудеје«, рекоше му они, »и нико од браће која стижу оданде није о теби јавио или рекао нешто лоше. ²²Али, волели бисмо да од тебе чујемо шта мислиш, јер знамо да се против ове секте свуда говори.«

²³Тако одредише један дан, па још више њих дође к њему у стан. Он им је излагао и сведочио о Божијем царству и од јутра до вечери их из Мојсијевог закона и Пророка уверавао у све што се односи на Исуса. ²⁴Његове речи уверише неке, али други не повероваше. ²⁵Тако несложни међу собом, почеше да се разилазе када је Павле рекао: »Јако је добро Свети Дух

*28:11 *Диоскури* То јест: Близанци; Кастор и Полукс.

рекао када је преко пророка Исаије говорио о вашим праоцима:

²⁶»Иди овом народу и реци:

Слушаћете и слушати,
али нећете разумети;
гледаћете и гледати,
али нећете видети.

²⁷Јер, отврднуло је срце овог народа,
ушима једва чују
и очи су затворили.

Иначе би очима видели,
ушима чули,

срцем разумели и обратили се,
и ја их излечио.*

²⁸»Треба, дакле, да знате да је ово Божије спасење послано незнабошцима – они ће чути.« ²⁹†

³⁰Павле је две пуне године остао у свом унајмљеном стану. Тамо је примао све који су му долазили ³¹и смело и несметано проповедао Божије царство и учио их о Господу Исусу Христу.

*28:27 Ис 6,9-10

†28:29 У неким рукописима стоји: ²⁹Када је то рекао, Јудеји одоше, жестоко се препирући међу собом.